

SAMMEN OM FREMTIDEN

CSR-RAPPORT 2022 · ELIS DANMARK A/S

INDHOLD

-
- 3 **Forord**
-
- 4-10 **Vores forretning og strategi**
En introduktion til hvem vi er, og hvordan vi arbejder med bæredygtighed.
-
- 11-33 **Indsats for klima og miljø**
Om vores klimaregnskab og forpligtelse til SBTi, energi-effektiviseringer, ansvarlig transport, reduktion af vand-og kemiforbrug og genanvendelse af tekstiler.
-
- 34-48 **Indsats for mennesker og samfund**
Om hvordan vi arbejder med medarbejdertrivsel, god ledelse, arbejdsglæde, inklusion, hensyn til lokalområdet og kundens sikkerhed.
-
- 49-54 **Governance**
Om vores CSR-organisation og fundament, herunder bl.a. risiko- og væsentlighedsanalyse, ledelsessystem og anti-korruption.
-
- 54 **Efterskrift**
-
- 55-63 **Metode, definitioner og dataoversigt**
Her beskriver vi vores metode for rapporteringen, definerer vores indikatorer og viser en samlet dataoversigt.
-

© Elis Danmark 2023

Produktion: Mille Kyvsgaard, Xenia Bjørstorp, Pernille Asmussen og Christina Saxkjær
Tekst: Elis og Ordspinneriet
Layout: Company:k
Fotos: Elis billedarkiv, Södra, Shutterstock, Guldsmeden og private fotos

CSR-rapporten er GRI-inspireret, følger ÅRL §99a, §99b og §99D og er en bestanddel af årsregnskabet 2022 for Elis Danmark A/S og revideret af PWC.

Al data i rapporten er baseret på Elis Danmarks aktiviteter, medmindre det står specifikt beskrevet, at der er tale om vores koncerns data. Når vi i denne rapport refererer til "Elis", mener vi "Elis Danmark".

Elis Danmark er en del af den globale koncern Elis, hvis ikke-finansielle rapportering kan findes på fr.elis.com/en.

Hvis du har spørgsmål eller gerne vil vide mere om vores bæredygtighedsindsatser, er du velkommen til kontakte os på e-mail: dk-csr@elis.dk.

FORORD

Da jeg i slutningen af 2022 satte mig i stolen som ny adm. direktør for Elis Danmark, følte jeg mig både stolt og ydmyg – for i alle de år, hvor jeg har arbejdet hos Elis, har jeg set det som et privilegie at være del af en virksomhed, som stræber efter at gå forrest for miljøet og mennesker. Forrest kom vi i 2022, da Elis-koncernen fik en A-placering på CDP-listen (Carbon Disclosure Project) og en Platin-medalje i EcoVadis-bedømmelsen, hvilket kun 1 % af de vurderede virksomheder opnåede. Jeg husker dog 2022 bedst for, hvordan vi i Elis stod sammen med hinanden og vores kunder og klarede os sikkert gennem endnu et år, hvor verdenssituationen var kaotisk, og udfordringerne med at drive en stabil forretning stod i kø.

“ Dette var endnu et år, hvor vi mærkede vores taknemmelighed for at have loyale medarbejdere og en høj anciennitet på 8 år. ”

2022 var næsten kun lige begyndt, da den forfærdelige krig i Ukraine brød ud, og inflation og stigende energipriser øgede året igennem behovet for at tænke innovativt. Sideløbende steg manglen på arbejdskraft i Danmark, og endnu et år mærkede vi vores taknemmelighed for at have loyale medarbejdere og en høj gennemsnitlig anciennitet på 8 år. Da vores hotel- og restaurantkunder væksted drastisk i 2022, stod vores engagerede medarbejdere klar til at løfte alle deres vaskeopgaver – sammen med de ukrainske flygtninge, vi ansatte i produktionen, som gjorde en forbilledlig indsats.

Vi er utroligt glade for, at vi i 2022 fik udrullet elastiktræning i samtlige afdelinger for at forebygge nedslidning – og at vi endelig kunne samle og hylde alle vores jubilarer ved vores store Jubilarfest efter to års udsættelse pga. Covid-19.

I et år, hvor det var usædvanligt dyrt at holde maskinerne kørende, slukkede vores medarbejdere oftere på kontakterne og planlagde flere vaskeprogrammer efter energipriserne – sideløbende med at vi samarbejdede tæt med energirådgivere for at finde nye, langsigtede veje til at nedbringe forbruget og skifte til mere klimavenlig energi.

Efter at vi i 2021 testede et nyt anlæg til at rense og genanvende vandet på et måttevaskeri, fik vi så gode resultater, at vi nu har installeret løsningen på vaskeriet i Karup i starten af 2023. Det lykkedes os at genanvende 36 % af vores kasserede tekstiler, og vi har sat os et skærpet mål om at genanvende 80 % i 2025.

I det hele taget ser vi ind i en tid, hvor vi vil blive bedre til at måle og dokumentere effekten af vores CSR-indsatser og forpligte os endnu mere til bæredygtighedsagendaen – både fordi vi i Elis-koncernen fra 2023 har tilsluttet os Science Based Targets initiative og fremover vil stræbe efter klimavidenskabeligt baserede mål for at nedbringe CO₂-udledningen. Og fordi vi i starten af året lancerede vores nye strategi for 2023-25: Sammen om fremtiden, hvor CSR-strategien er integreret i forretningsstrategien. Det kan du læse mere om her i CSR-rapporten – rigtig god fornøjelse!

Peter Hasbak
Administrerende direktør

VORES FORRETNING OG STRATEGI

Her får du en introduktion til vores virksomhed. Du får også et overblik over året, der gik, og du kan læse om overgangen til vores nye strategi.

ÅRET DER GIK

32%

reduktion af brændstofforbrug per leveret kg i distributionen ift. 2021

74% af den kemi, som vi indkøber, er **miljømærket**

Platin-medalje i EcoVadis til Elis-koncernen

93% implementering af flådestyringsystem til mere ansvarlig distribution

13.652 kg

Vi har taget 13.652 kg plast tilbage for kunderne

Elastiktræning udrullet i alle vaskerier og hovedkontor

Vi har genanvendt **36%** af vores kasserede tekstiler

78% af vores indkøbte tekstiler er som minimum Oekotex 100 certificerede

13% af vores indkøbte tekstiler er enten certificerede (mere end Oekotex 100) eller indeholder genanvendt materiale

75% MTU-score for vores ledere

34 ledere har gennemført Leder DNA-uddannelsen i 2022

Ny forretningsstrategi med stor medarbejderinvolvering

14 "Chevron" produktionsmedarbejdere hyldet for at være rollemodeller

40% kvinder i direktionen

8

Vi har 8 års anciennitet

81% gennemførte den årlige **GDPR-træning**

Opkøb af Centralvaskeriet A/S og Absolut Skadedyrsservice A/S

Ny administrerende direktør

28% af vores praktikanter blev fastansat

OM ELIS

Vi vil skabe en fremtid, som vores kunder og medarbejdere gerne vil være en del af, fordi vi træffer ansvarlige beslutninger og skaber mere bæredygtige løsninger.

Vores værdier:

Respekt

Integritet

Ansvarlighed

Eksemplarisk

Vores historie strækker sig langt tilbage, da Berendsen blev grundlagt i 1854. Berendsen har siden 2017 været en del af Elis-koncernen - den førende europæiske tekstil-, hygiejne- og facility services partner med aktiviteter i 29 lande.

I Danmark har vi 22 lokationer med i alt 1.577 medarbejdere, som samlet servicerer 34.659 leveringsadresser i hele landet. Det gør os til landets største tekstilservicevirksomhed.

I 2022 opnåede vi en nettoomsætning på 1,67 milliarder DKK, hvoraf vi betalte 55,5 millioner DKK i skat.

Alle vores vaskerier er certificeret i henhold til disse:

Kvalitetsledelse

Svanemærket vaskeriservice

Arbejds miljø- ledelse

Miljøledelse

DS 49001

Verdensmål- certificering

Vi er en divers forretning med syv forskellige forretningsområder

Hygiejne

Vi leverer hygiejneløsninger som papir-, sæbe- og spritdispensere til toiletmiljøer, der kan styrke medarbejderes og kunders håndhygiejne og reducere sygefraværet.

Renrum

Vi hjælper virksomheder i medicinalindustrien med at undgå kontaminering og opfylde alle krav til klassificeret renrumsbeklædning og -udstyr.

Linned

Vi forsyner hoteller og restauranter med et bredt udvalg af sengetøj, håndklæder og duge, og vi leverer bakteriologisk rent linned til klinikker, hospitaler og plejesektoren.

Måtter

Vi leverer og vasker kvalitetsmåtter til alle typer virksomheder, så kunder og gæster kan blive budt flot velkommen af rene og pæne gulve.

Circular services at work

Arbejdstøj

Vi forsyner private og offentlige arbejdspladser med rent og flot arbejdstøj, som holder medarbejderne og produkterne beskyttede.

Mopper og klude

Vi vasker og leverer mopper, klude og effektivt rengøringsudstyr, der er ergonomisk korrekt og mindsker forbruget af naturens ressourcer.

Skadedyr

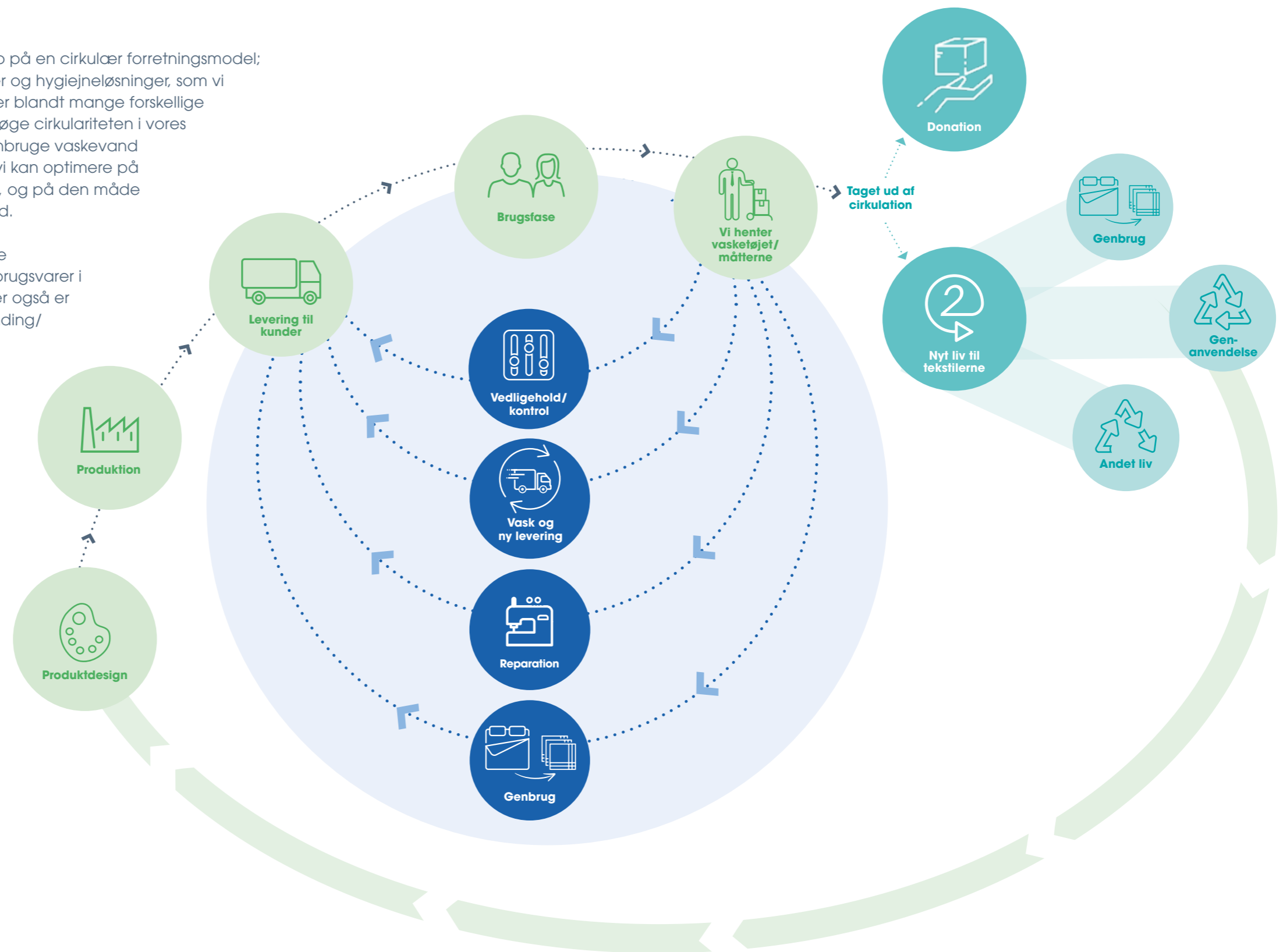
Vi beskytter virksomheder og private mod skadedyr, der kan sprede bakterier, ødelægge værdier og skabe dårligt omdømme.

CIRKULÆR FORRETNINGSMODEL

I 2022 var 89 % af vores omsætning bundet op på en cirkulær forretningsmodel; dvs. at vi udlejer, vasker og distribuerer tekstiler og hygiejneløsninger, som vi løbende kvalitetstjekker, reparerer og cirkulerer blandt mange forskellige brugere. Vi arbejder desuden løbende på at øge cirkulariteten i vores vaskeprocesser ved at opsamle, rense og genbruge vaskevand samt genindvinde overskudsvarme. Jo mere vi kan optimere på cirkulariteten, jo bedre en forretning skaber vi, og på den måde går hensynet til miljø og forretning hånd i hånd.

Til højre ses en model, der viser vores cirkulære forretningsmodel. Der er naturligvis stadig forbrugsvarer i vores forretning, fx sæbe og papir, ligesom der også er produkter, der i sidste ende sendes til forbrænding/deponi. Vi forsøger at inkludere så stor en mængde som muligt i vores cirkulære model.

Udover kontinuerligt at tænke bæredygtighed og cirkularitet ind i egne processer, indebærer bæredygtighedsrejsen i høj grad også, at vi i samarbejde med vores partnere løbende udvikler og implementerer mere bæredygtige løsninger. Eksempler herpå kan bl.a. være arbejdet med at finde de rigtige løsninger for genanvendelse af vores kasserede produkter samt lukke loopet ved at genanvende fibrene i nye produkter.

"At Elis, circular economy is at the core of our business model and the foundation of our CSR Strategy. We strongly believe that circularity is one of the solutions to face the current environmental challenges!"

Claire Bottineau,
CSR Director, Elis Group

VI AFRUNDER VORES 2019-2022 CSR-STRATEGI: SAMMEN OM REN SAMVITTIGHED

Da vi gik ud af året 2022, var det også afslutningen på at have to separate strategier. En CSR-strategi: Sammen om ren samvittighed, og en forretningsstrategi: Sammen om kunden. I stedet har vi valgt at lave en samlet strategi for 2023-25: Sammen om fremtiden. På den måde sikrer vi, at CSR er integreret i forretningen på lige fod med vores andre organisatoriske målsætninger, og at vi har samme mål og fokus på bæredygtighed i hele vores forretning.

Vores nye strategi skal bane vej for, at vi når vores 2025-målsætninger, der er gjort mere ambitiøse. For ligesom verden rykker sig, så har vi rykket os og ændret prioriteter.

De mål, som vi havde sat os for 2022, er i vores nye strategi på nogle områder videreført med nye, højere mål, og andre mål er blevet erstattet af nye parametre, som vi finder væsentlige for at sikre den bæredygtige udvikling.

Vi vil med denne CSR-rapport runde den gamle strategi af og synliggøre overgangen til den nye strategi.

Opdaterede ledestjerner

I vores strategi fra 2019-2022 – Sammen om ren samvittighed – har vi haft tre ledestjerner med 2030-mål og fire indsatspunkter med 2022-mål. En del af dem lever videre i vores nye strategi, og nogle af vores indsatspunkter har fundet vej andre steder i vores bæredygtighedsindsats. Her kan du få et overblik over, hvordan vi har opdateret vores ledestjerner:

Cirkulære tekstiler

100% genanvendelse af tekstiler i 2030

Denne ledestjerne har vi videreført i en bredere og mere overordnet forstand, så den nu omfatter alle vores løsninger. Vi har stadig fokus på 100 % genanvendelse af tekstiler.

Cirkulære løsninger

100% genanvendelse af tekstiler i 2030

Fleksibel arbejdsplads

Danmarks bedste arbejdsplads i 2030

Vi vil fremover stræbe efter at udvikle "Den bedste arbejdsplads for os alle". Vi flytter vores ledestjernes fokus fra at opnå en ekstern anerkendelse til at styre mod at blive den arbejdsplads, hvor hver af vores medarbejdere føler, at de trives, er sunde og sikre og har en hverdag i balance – og den arbejdsplads, som de gerne vil anbefale til andre.

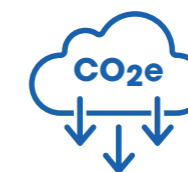
Vores bedste arbejdsplads

En tryk og sund arbejdsplads med et anbefalelsesværdigt arbejdsmiljø

Ansvarlig transport

100 % grøn bilpark i 2030

Denne ledestjerne har vi lagt ind under vores mål om at levere CO2e-reduktion i tråd med SBTi. Det er ikke et udtryk for, at vi vil fokusere mindre på ansvarlig transport - men mere at det er en vigtig kilde til at indfri vores ambitiøse klimamål.

CO2e-reduktion

Leverer CO2e-reduktion i tråd med Science Based Targets

De fire tidligere indsatsområder lever videre i de nye strategiske indsatsområder, som du kan se på de følgende sider.

NY 2023-2025 STRATEGI: SAMMEN OM FREMTIDEN

2030
LEDESTJERNER

VORES BEDSTE ARBEJDSPLADS
En tryk og sund arbejdsplads med et anbefalelsesværdigt arbejdsmiljø

CIRKULÆRE LØSNINGER
100% genanvendelse af tekstiler

CO2e REDUKTION
Leverer CO2e reduktion i tråd med Science Based Targets

SAMMEN OM FREMTIDEN

Vi vil skabe en fremtid som kunder og medarbejdere vil være en del af, fordi vi træffer ansvarlige beslutninger og skaber bæredygtige løsninger

VI VIL REDUCERE VORES PÅVIRKNING PÅ KLODEN

VI VIL UDVIKLE DEN BEDSTE ARBEJDSPLADS FOR OS ALLE

1

Vi vil styrke vores cirkulære løsninger

2

Vi vil reducere vores diesel-forbrug

3

Vi vil reducere vores energiforbrug

4

Vi vil reducere forbruget af drikkevand og sikre en renere udledning

5

Vi vil fremme biodiversitet

6

Vi vil tage ansvar i lokalsamfund og værdikæde

1

Vi vil forbedre det fysiske og psykiske arbejdsmiljø

2

Vi vil fokusere på synlig ledelse og arbejdsglæde

3

Vi vil styrke loyaliteten gennem lokal medbestemmelse

2025
STRATEGISKE INDSATSOMRÅDER

FUNDAMENT

FN'S VERDENSMÅL

CERTIFICERINGER

LEDELSESYSTEM STAR

PARTNERSKABER

VÆRDIER

UN GLOBAL COMPACT

DEN STRATEGISKE RAMME FOR CSR-ARBEJDET

På de næste sider kan du læse om vores indsatser, resultater og mål indenfor bæredygtighed. Vi har valgt at arbejde ud fra ESG-rammen (Environmental, Social, Governance) og derfor inddele indsatserne fra vores nye strategi i disse 3 områder:

INDSATS FOR KLIMA
OG MILJØ

INDSATS FOR MENNESKER
OG SAMFUND

GOVERNANCE
- God selskabsledelse,
forretningsetik, compliance-
aktiviteter mv.

Se vores strategifilm her

Vores arbejde med FN's Verdensmål

Vi er den første verdensmåls-certificerede virksomhed, og vi tænker verdensmålene ind i vores forretningsbeslutninger og ageren. Vi vurderer kontinuerligt, hvor vi har den største positive og negative indflydelse på de forskellige verdensmål, og de er et vigtigt pejlemærke for, hvor vi lægger vores strategiske fokus.

”

”I vores nye strategi ”Sammen om fremtiden”, er vores CSR-strategi integreret med forretningsstrategien, så vi får én fælles strategi for Elis Danmark, der samler alle vores ambitioner for, hvordan vi vil påvirke fremtiden for vores kunder, kloden, mennesker og Elis. For at vi kan nå forrettningens overordnede mål, skal vi altså også nå i mål med vores CSR-ambitioner, som vi i den nye strategi har skærpet, udvidet og fremrykket.”

Peter Hasbak,
Administrerende direktør i Elis

INDSATS FOR KLIMA OG MILJØ

Som landets førende tekstilserviceleverandør har vi naturligvis en væsentlig miljø- og klimapåvirkning både på vores vaskerier og i vores indkøb, hvilket vi har et særligt fokus på, at nedbringe. Vores ønske om at bidrage til at begrænse den globale temperaturstigning vil i endnu højere grad præge vores forretning i de kommende år. Derfor har vi også valgt, at én af ledestjerne og primære mål i vores nye strategi, skal være at levere en CO₂e-reduktion i tråd med SBTi.

Vi har i en lang årrække arbejdet målrettet på at reducere vores vaskeriers miljø- og klimapåvirkning, bl.a. gennem vores Svanemærke og ISO 14001-certificering. De seneste år har vi intensiveret arbejdet med at sikre et stærkt fundament, bl.a. ved at udarbejde en årlig CO₂e-kortlægning samt styrke datagrundlaget herfor. Dette fundament vil uden tvivl være med til at sikre en mere struktureret og databaseret tilgang til vores indsatser for at nå vores klimamål.

HØJDEPUNKTER 2022

- SBTi-forpligtelse
- Implementering af internt rapporteringsværktøj på Scope 3
- Gennemført KlimaKlar v/DI

FOKUSPUNKTER 2023

- Fastlæggelse af SBTi-mål, i tråd med de verificerede mål fra koncernen
- Yderligere styrkelse af datastyring og metode
- Styrkelse af den lokale indsats for at reducere CO₂e-udledning gennem arbejdet med lokale data og aktiviteter
- Reduktion af energi i produktionen og diesel i distributionen
- Undersøge muligheder for vedvarende energi

KLIMAREGNSKAB

I 2020 udarbejdede vi for første gang en kortlægning af vores udledning for Scope 1, 2 og 3 – og fik dermed de overordnede linjer for, hvordan vores klimaaftryk fordeler sig på tværs af vores værdikæde.

Med vores nye klimaregnskab for 2022 står vi på et endnu stærkere fundament ift. at påbegynde initiativer for at reducere vores CO₂e-udledning. Samtidigt betyder detaljegraden i dataindsamlingen, at vi kan støtte vores kunder med mere fyldestgørende CO₂e-tal.

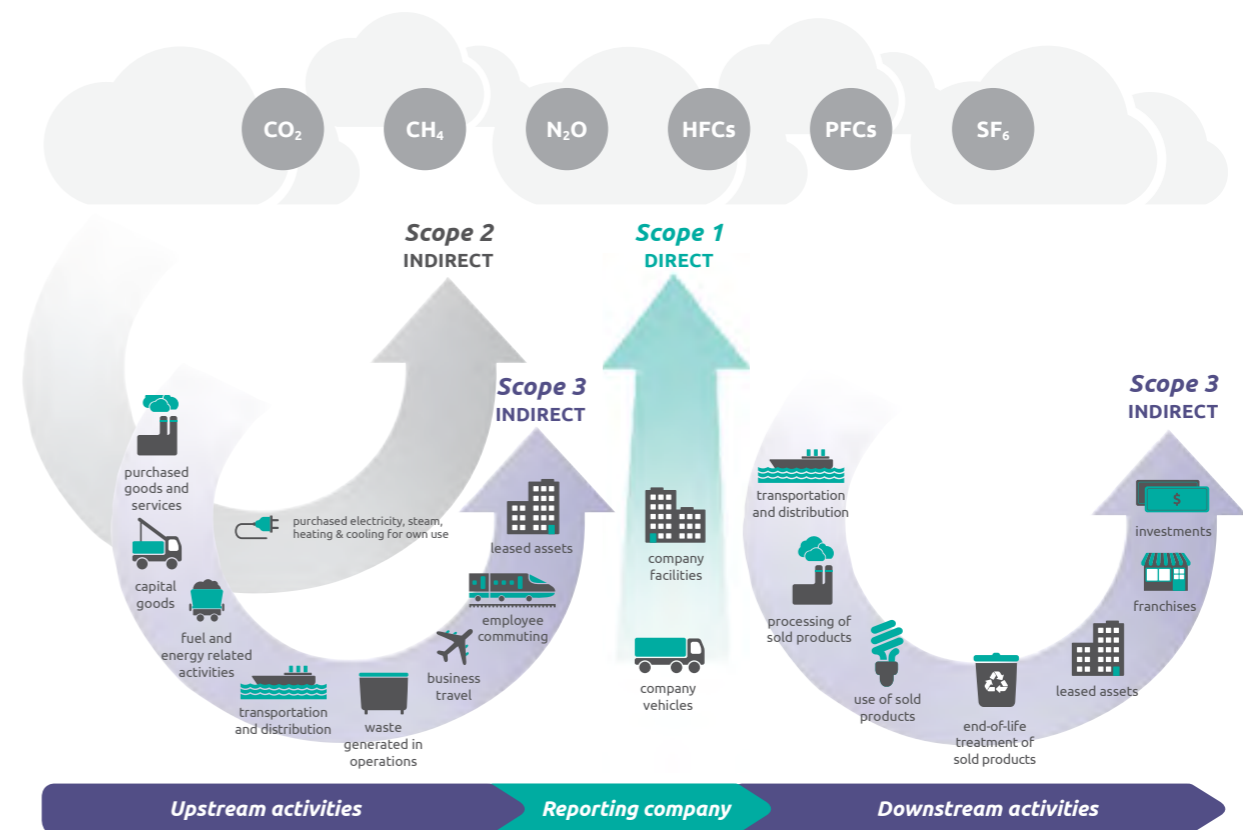
Vores mål har været at få en mere dybdegående forståelse af datakilder og metode, og med nye værktøjer til bl.a. at udregne scope 3, har vi fokuseret på at indsamle en større grad af mængdetal fremfor beløb. Vores mål har med andre ord været at sikre valide datakilder og ikke mindst få etableret en robust metode, så vi i højere grad kan sikre sammenlignelige tal

for de kommende år, og ikke mindst kunne fremvise valide tal for vores klimaaftryk.

Valide data er alfa omega

Et klimaregnskab er ikke stærkere end det datagrundlag og den metode, der er anvendt. Processen har tydeliggjort vigtigheden af, at vi som organisation prioriterer at sikre valide data – og det er en rejse, som vi er godt begyndt på, men som fremadrettet vil kræve større disciplin ift. at sikre dette. For scope 1 og 2 drejer det sig om at være knivskarp på produktions- og distributionsdata, mens der ift. scope 3 ligger en opgave i at opdatere vores systemer så de fremadrettet kan sikre os tilstrækkelig detaljegrad på fx vores indkøb.

Grundlæggende arbejder vi ud fra GHG-protokollen, når vi udarbejder klimaregnskab. Der ligger en lang række metodevalg til grund for årets klimaregnskab, og dem kan du læse om i metodeafsnittet på s. 56.

Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard, World Resources Institute and World Business Council for Sustainable Development, 2011.

Scope 1

Direkte emissioner i egen virksomhed, forårsaget af kilder, der ejes eller kontrolleres af virksomheden.

Scope 2

Indirekte emissioner – dvs. indkøbt energi, f.eks. el, damp og opvarmning/køling.

Scope 3

Øvrige indirekte emissioner, forbundet med virksomhedens værdikæde, som f.eks. indkøb af tekstiler, forretningsrejser, affaldshåndtering og indkøb af maskiner.

DRIVING AMBITIOUS CORPORATE CLIMATE ACTION

I Elis-koncernen har vi valgt at forpligte os til klimaagendaen ved at tilslutte os Science Based Targets initiative (SBTi). Med vores tilslutning og verificerede mål, får vi nu en klart defineret retning for, hvordan vi kan bidrage til at nedbringe CO₂e-emissionerne, som er baseret på den seneste klimavidenskab.

Vi glæder os meget over, at vi nu får ambitiøse mål og en databaseret ramme for vores klimainsats, og vi er overbeviste om, at vi nok skal nå i mål, selvom vi først lige er startet på rejsen. Mål og handlingsplan vil offentliggøres i løbet af 2023.

"Noget af det særlige ved SBTi er, at vores vækst tages med i betragtning, da målene er i absolutte værdier. Hvis vi eksempelvis reducerer vores CO₂e-udledning med 50 %, men samtidig vækster med 50 %, så gør vi faktisk ikke en forskel i verden. Derfor tager SBTi højde for, at når vi vækster, så skal vi reducere CO₂e-udledningen yderligere.

Jeg synes, det er fantastisk, at vi nu dedikerer os så ambitiøst til klima-agendaen som én samlet koncern, så vi får mere gennemslagskraft og viden til at finde løsninger".

Christina Saxkjær,
CSR-chef i Elis

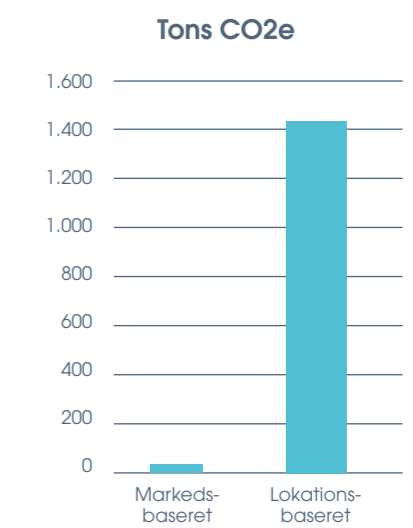
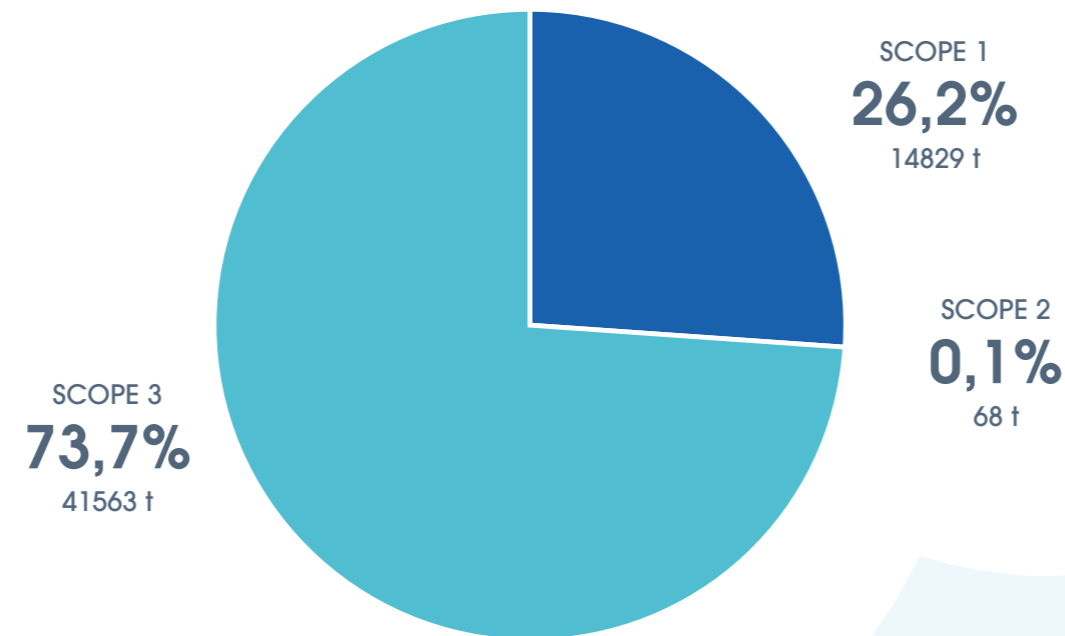

KLIMAREGNSKAB 2022

Dette års klimaregnskab bekræfter det overordnede billede, som vi fik fra vores første kortlægninger i 2020 og 2021. Som graferne viser, udgør scope 3 langt størstedelen af vores CO2e-aftryk, og at det især er vores tekstiler, der vejer tungt i klimaregnskabet. Også vores energiforbrug i produktionen står for en væsentlig andel.

På de følgende sider viser vi udviklingen i vores scope 1 og 2, samt dykker ned i CO2e-udledningerne i praksis.

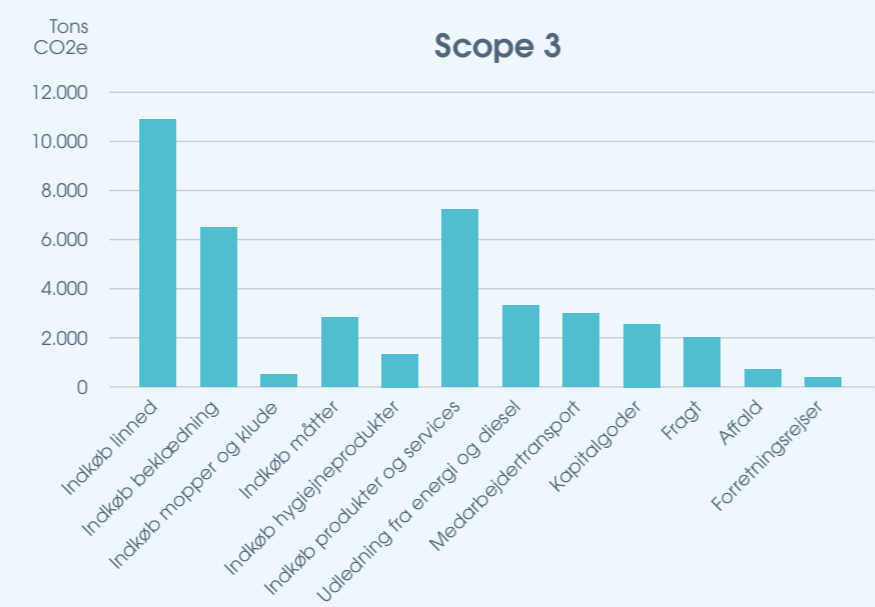
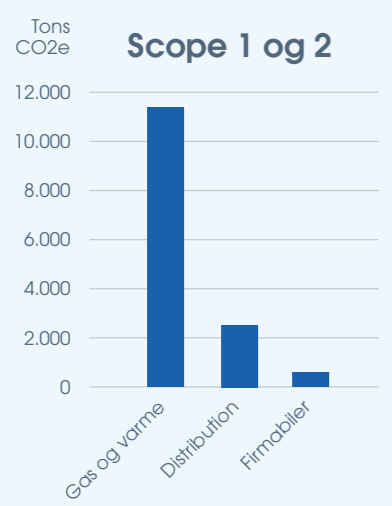
Scope 1,2 og 3

CO2e-udledning for elforbrug kan udregnes på to forskellige måder; markedsbaseret metode (eldeklaration) og lokationsbaseret metode (miljø-deklaration). Vores tal og grafer er baseret på den markedsbaserede metode. Denne har en højere emissionsfaktor men til gengæld kan købt af vedvarende energi i form af certifikater eller lign. trækkes fra. Ovenfor ses forskellen på opgørelsen af de to metoder baseret på vores elforbrug, hvilket illustrerer, at vi i 2022 købte oprindelsescertifikat for hele vores elforbrug. Den resterende mængde CO2e i scope 2 er knyttet til vores fjernvarmeforbrug.

Tekstilindkøb udgør 43% af vores samlede scope 3 udledning

Det er uden tvivl her i scope 3, at vi har lagt flest kræfter i at få indsamlet fyldestgørende data, da målet denne gang har været at finde frem til flere mængdetal. Det viste sig at være en udfordring, grundet den måde, som vores indkøbssystem på nuværende tidspunkt fungerer. Der er således fortsat plads til forbedring, men ikke desto mindre står vi nu med et datagrundlag, som vi mener er langt stærkere end tidligere for vores scope 3.

Tekstilernes store andel af vores klimaaftryk understreger vigtigheden af, at vi når i mål med de initiativer og projekter, som vi arbejder med indenfor tekstilområdet. Vi er meget fortrøstningsfulde ift. at reducere mængden af indkøbte tekstiler, da levetid og genanvendte materialer har høj strategisk prioritet.

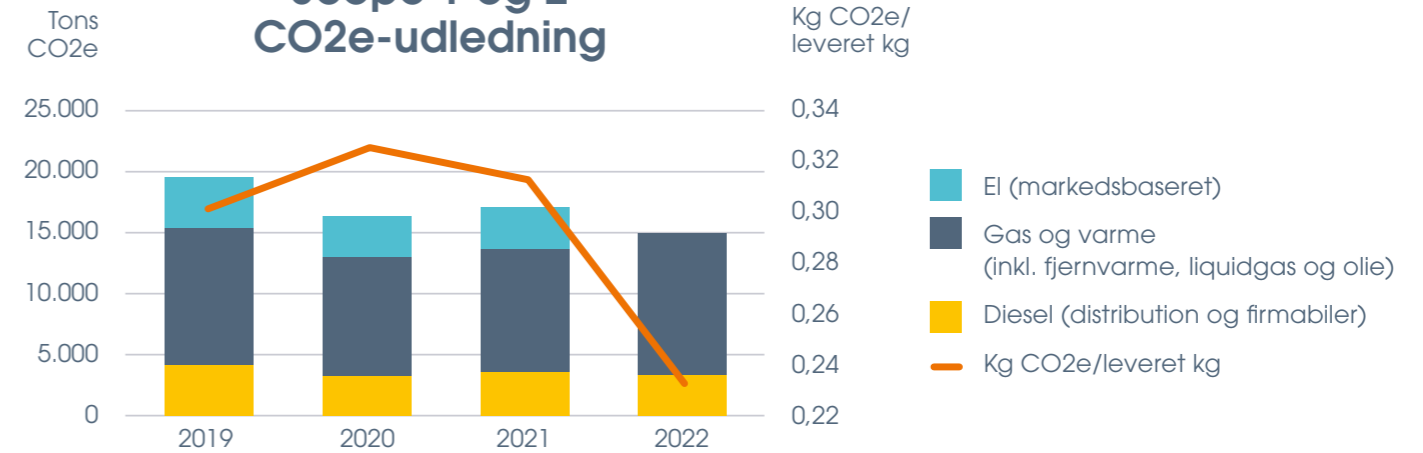

UDVIKLING I SCOPE 1 OG 2

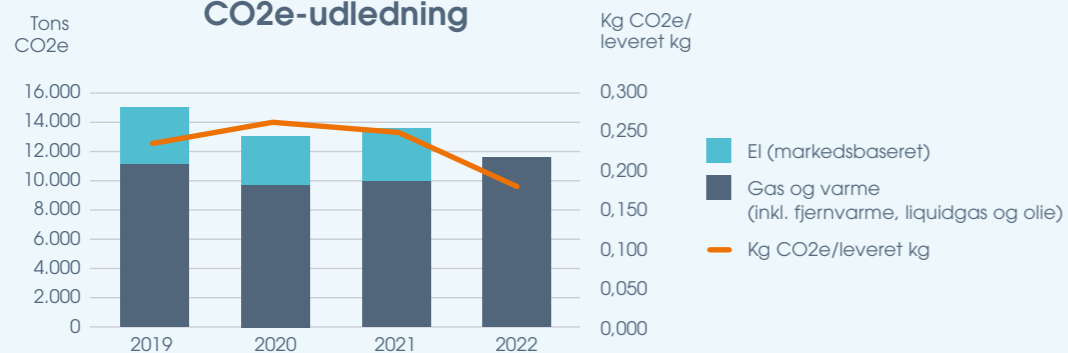
Vi har i de sidste mange år arbejdet med vores scope 1 og 2, da vores fokus på reduktion af energi og diesel altid har været et vigtigt tema for os. Siden 2019 har vi formået at reducere mængden af CO2e-udledning for scope 1 og 2 pr. leveret kg. med 23 %. Det skyldes dels, at vi i 2022 har købt oprindelsesgarantier for el, og dels at vi har reduceret vores dieselforbrug, samtidigt med at vores leverede mængder er steget.

Vi har i vores nye strategi – Sammen om fremtiden - et mål om at reducere vores CO2e-udledning i scope 1 og 2 pr. leveret kg. med 30 % i 2025 med udgangspunkt i 2019. Vi er godt på vej mod at nå dette mål, men det vil fortsat kræve fokus på både adfærd og også investeringer i nye løsninger.

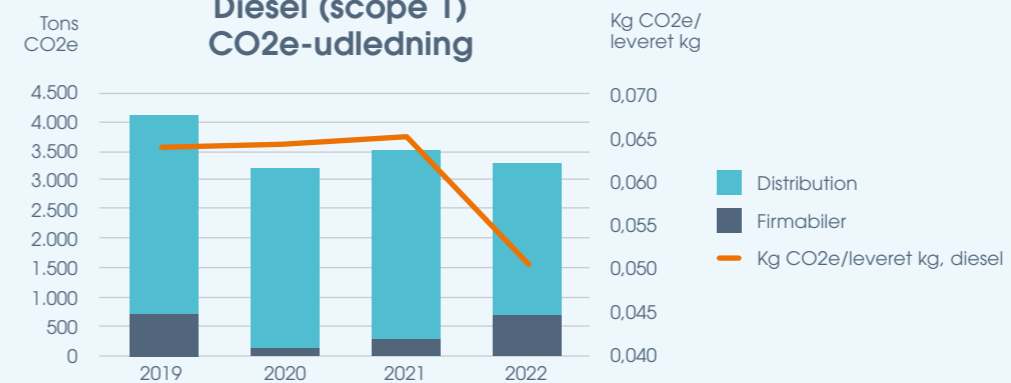
Scope 1 og 2 CO2e-udledning

Energi (scope 1+2) CO2e-udledning

Diesel (scope 1) CO2e-udledning

Vores forbrug af naturgas står for den største udledning i vores scope 1 og 2. Derfor bliver vores fokus på at reducere forbruget af naturgas afgørende for at nå vores mål. Det er værd at bemærke, at når vi taler om CO2e-udledning fra energi, så ligger der også en andel i scope 3.

Distributionen står også for en væsentlig andel af scope 1 og 2, og her vil vi reducere ved at konvertere en stigende del af vores distribution og firmabiler til fossilfri brændstof, samt have fokus på ansvarlig kørsel. Det er værd at bemærke, at der i scope 1 og 2 ikke medtages diesel fra eksterne chauffører (medtages i scope 3). Det er dog kun få vaskerier, som anvender eksterne chauffører i distributionen.

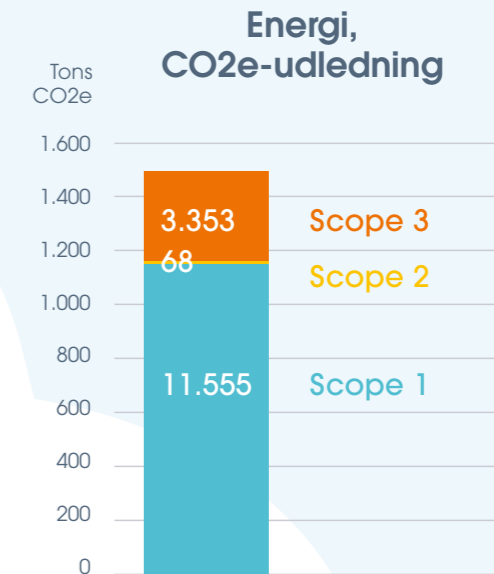
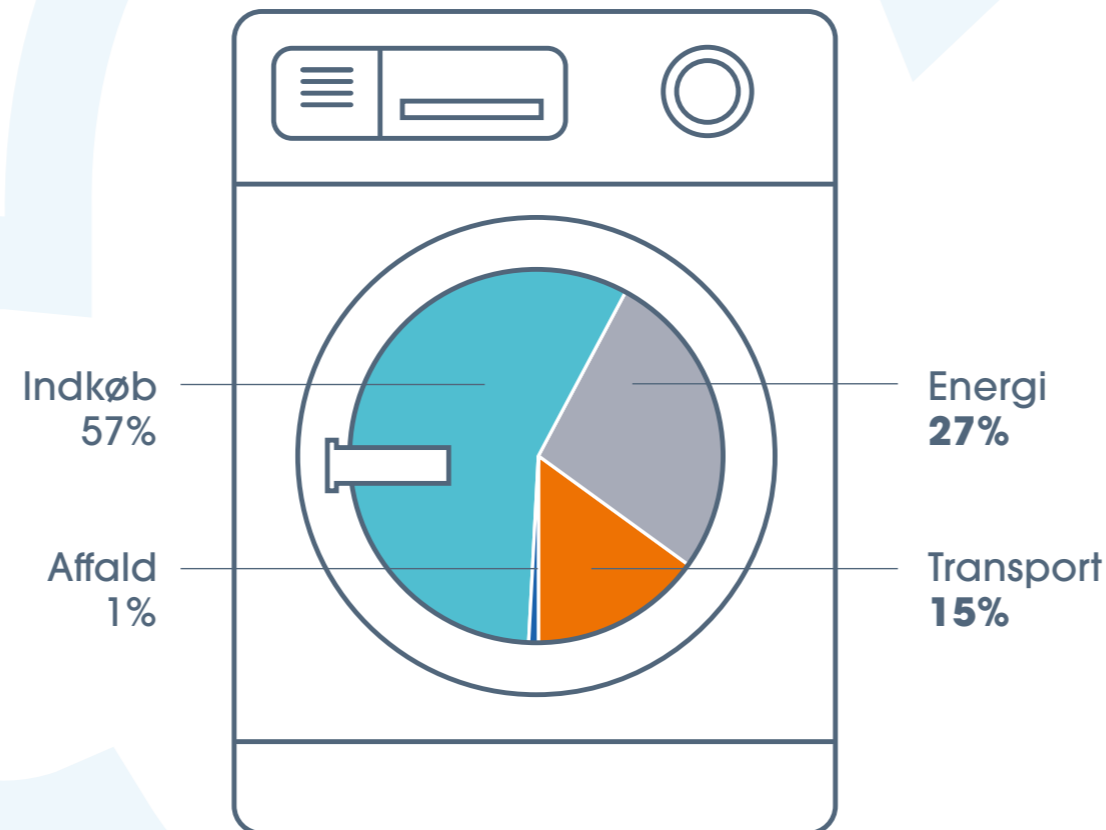

KLIMAREGNSKAB I PRAKSIS

På denne side forsøger vi at opdele vores CO2e-udledninger, ikke i scope 1, 2 og 3, men derimod i de overordnede kategorier eller spor, som vi arbejder strategisk med.

Når vi vælger at opdele på denne måde også, er det for at vise vores CO2e-udledning uafhængigt af scopes og dermed opnå fuldt billede af kategorierne. Fx ligger distribution både i scope 1 (intern distribution) og scope 3 (ekstern distribution).

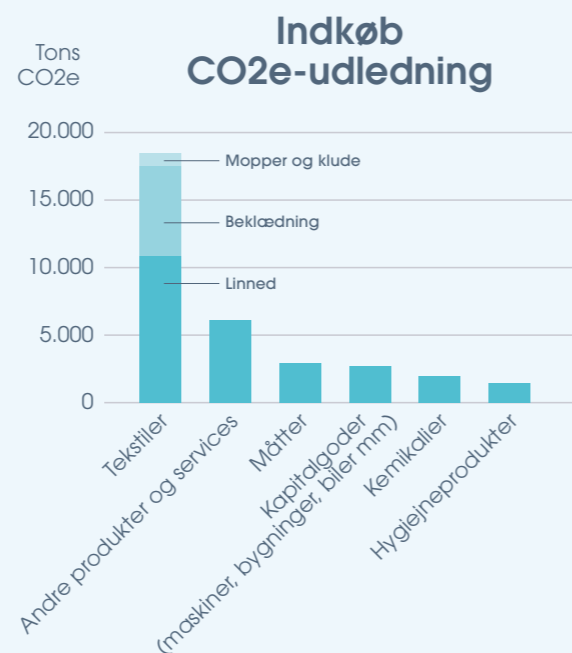
FORDELING AF CO2E-UDLEDNING PÅ OVERORDNEDE KATEGORIER

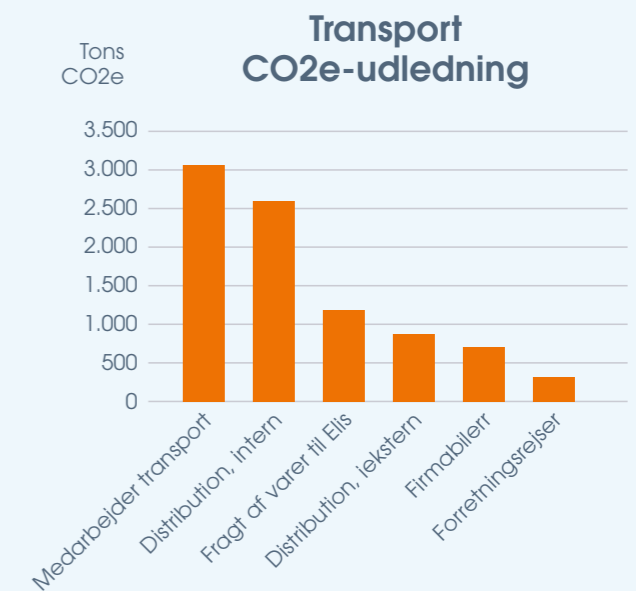
Når vi taler om energi, drejer det sig ikke kun om scope 1 og 2, men også om scope 3. Scope 3 udledningerne er fx den CO2e-udledning, der er forbundet med frembringelsen af energikilden, eller opbygningen af en vindmøllepark.

Eksterne chauffører i distributionen er ligeledes indeholdt i scope 3.

Når vi dykker ned i vores indkøb, er det som forventet tekstilerne, der står for langt størstedelen af udledningerne. Andre produkter og services dækker over de produkter, som vi har købt ind til internt brug i afdelingerne, som fx kantineordning, reparation af maskiner, konsulenter, mm.

Det er interessant, at medarbejdertransport står for den største udledning indenfor denne kategori. Det bliver en prioritet for os at få indhentet mere præcise data på denne del i løbet af 2023, da den bygger på gennemsnitsberegning ud fra en survey blandt vores medarbejdere i 2020. Vi vil desuden se på hvilke reducerende tiltag, der vil ramme bedst.

MÅL FOR ENERGI, TRANSPORT OG MILJØ

	PLANLAGTE AKTIVITETER 2022	MÅL 2022	STATUS 2022	OPNÅET 2022	PLANLAGTE AKTIVITETER 2023	MÅL 2023	MÅL 2025	MÅL 2030	
REDUKTION AF ENERGI-FORBRUG	Energi reduktion	7% mindre end i 2015		13% over 2015	Best practice på adfærd og produktionsflow Arbejde med standby forbrug Dataopsamling og udnyttelse af IOT til yderligere energibesparelser	10 % CO2e-reduktion i scope 1 og 2 pr. leveret kg. iff. 2019	30 % CO2e-reduktion i scope 1 og 2 pr. leveret kg. iff. 2019	Leverer CO2e-reduktion i tråd med SBTi	
	REDUKTION AF DIESEL	Grønne biler i distributionen	10		5 varevogne på el	Konvertere første afdeling til HVO Konvertere yderligere 6 varebiler til el	10% reduktion af fossilt brændstof i distributionen pr. leveret kg		Vi vil reducere vores diesel-forbrug med 50%
		Installation af ladestandere i vores afdelinger	Ladestandere i alle afdelinger		12 afdelinger	Installere ladestandere i alle afdelinger	Alle afdelinger		
		Implementere flådestyringsværktøj i distributionen	Implementeret i alle interne distributionsbiler		Næsten alle er implementeret. De sidste i Q1-23	Træne vores folk i at køre med Webfleet og sikre færre kørte km	Aktivt brug af Webfleet, som bidrag til at sikre CO2e-reduktion ifm. distributionen		
		Firmabilpolitik om fossilfri køretøjer	Implementere firmabilpolitik		Politik er implementeret	Fortsat fokus på at tilbyde gode firmabiler på el og HVO	40 fossilfri firmabiler		
VAND, SPILDEVAND OG BIO-DIVERSITET	Vandreduktion gennem lukkede loops	10% mindre end i 2015		2% over 2015 niveau	Arbejde med forbedringer af anlæg til genanvendelse af vandet Opstart af testforløb med anvendelse af regnvand i produktionen i Holbæk	75% reduktion af vandforbrug i Karup iff. 2019	Etablering af yderligere ét anlæg til rensning af drikkevand	10 % reduktion i brugen af drikkevand iff. 2019 Udfaset PFAS i vores forretning	
	Øge andelen af miljømærket kemi i produktionen	80%		74%	Fortsat øge andelen af miljømærket kemi i produktionen	80%	85%		
	PFAS				Fjerne PFAS fra alle tekstiler og imprægnering samt måle på spildevandet	Fastlagt strategi for udfasning af PFAS i vores forretning	Ingen PFAS i vores udledning		

Et år med særligt fokus på energi

Vi har i mere end 30 år kontinuerligt målt og arbejdet på at nedbringe energiforbruget – både ved at forbedre vores adfærd ift. at fylde maskiner korrekt, optimere på vores vaske- og tørreprocesser og ved energioptimeringer af vores maskinpark og udstyr.

I den nuværende energikrise har vi helt naturligt stillet ekstra skarpt på, hvordan vi kan reducere vores energiforbrug, som primært stammer fra vores produktion – f.eks. den energi, vi bruger til at drive vores vaskemaskiner, tumblere, sorteringssystemer og transportbånd.

Vores SBTi-mål vil i høj grad også bidrage til at sætte endnu mere blus under vores indsats for at reducere energiforbruget.

Reduktion og genanvendelse af energi

Vi har vores egne WECO*-eksperter, som hver dag arbejder for at nedbringe vores ressourceforbrug i produktionen, f.eks. ved at træne vaskerierne i at programmere vaskemaskiner og tørretumblere, så de ikke vasker eller tørrer længere tid end nødvendigt, og de ikke kører med en højere temperatur end krævet for at få tøjet tørt.

Derudover har vi et samarbejde med eksterne energikonsulenter, som hjælper os med at udvikle innovative, energieffektiverende projekter, som f.eks. at genanvende energi i lukkede kredsløb ved at sende det varme vand fra den færdige vask retur til en varmeveksler, der udnytter energien til at starte opvarmningen af det rene vand, der skal bruges til den næste vask.

Vedvarende energikilder

Vi er meget bevidste om, at vores valg af energiformer har en væsentlig indflydelse på vaskeriernes samlede klimapåvirkning. Vi vil

fortsat undersøge potentialet for at anvende mere bæredygtige kilder end naturgas til at drive vores maskiner – f.eks. biogas eller varmepumper.

På vores vaskeri i Holbæk er tagfladerne dækket af ca. 2.000 m² solcellepaneler, der producerer en del af strømmen til vaskeriets maskiner. Vi har købt oprindelsesgarantier for den mængde el, som vi i Elis har aftaget i 2022, så vi er sikret, at den er baseret på vedvarende energikilder. Det valg har vi truffet, for at vi kan være med til at drive efterspørgslen på vedvarende energi, men vi er bevidste om, at det ikke kan stå alene og mere er et supplement til de øvrige energitiltag.

”

”Vi har i årevis investeret løbende i miljøoptimerede maskiner og systemer, der baner vej for, at vores vaskerier kan reducere energiforbruget – og at vi kan genanvende energi i lukkede kredsløb. Vi får besøg af energikonsulenter, der går produktionen grundigt igennem og giver os råd om, hvor vi med fordel kan lave udskifninger og opgraderinger.

Og vi vidensdeler med vores kollegaer på koncernniveau, så vi sammen kan afsøge vores muligheder for at tage et endnu større ansvar, når det kommer til energi”.

Michael Dufke Nørgaard,
Økonomidirektør i Elis

*WECO = water, energy, chemicals and oil.

HØJDEPUNKTER 2022

- Detaljeret energirapport er udarbejdet med energibesparelsesprojekter for vores Holbæk vaskeri, som kan anvendes i øvrige vaskerier
- Køb af oprindescertifikater for vores komplette brug af el
- 4 % reduktion i energiforbrug pr. leveret kg

FOKUSPUNKTER 2023

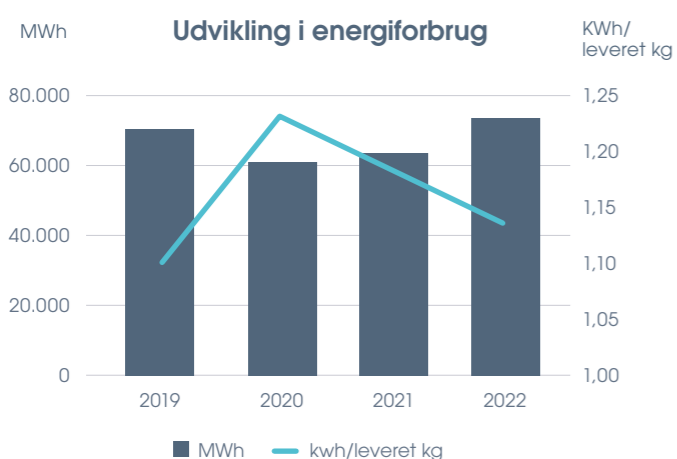
- Fortsat reduktion af energiforbrug gennem fokus på standby forbrug og energimålinger
- Vidensdeling mellem vaskerierne i Danmark og øvrige Elis vaskerier
- Opnommering på ressourcer til at identificere og sikre yderligere energibesparelser
- Omstilling til mere bæredygtige energikilder

Energireduktion i praksis

I vores beklædningsvaskeri i Taastrup bliver luft og varme brugt til at holde industrimaskiner kørende og tørre vores kunders tøj. Vaskeriet har igangsat flere innovative projekter for at genindvinde varme.

For at nedbringe elforbruget har vaskeriet også installeret luxmeter og sensorer, ligesom der i indsorteringen er opsat bevægelsessensorer, og der arbejdes på at få installeret LED-rør med bevægelsessensor i produktionsområdet på 4.000 m².

Grafen viser udviklingen i vores energiforbrug i produktionen, dvs. vores forbrug af naturgas, el og fjernvarme. Energiforbruget er steget, men samtidig er vores leverede mængder tilsvarende steget, og dermed opnår vi en positiv udvikling på vores kwh/leveret kg.

"På vaskeriet har vi en stor kompressor, der laver luft til vores driftsanlæg. Den udvikler en masse varm overskudsluft, som vi tidligere ledte ud ad bygningen – men i 2022 fik vores teknikere ombygget systemet, så vi nu både trækker den varme luft ind i et rum i produktionen og blæser den ind i det skab, som vi bruger til at tørre vores kunders arbejdssko. Og vi er også i gang med at få ledt den varme luft ind i vores

kemirum til opbevaring af sæber, hvor vi skal have en stabil temperatur. Derudover har vi i 2022 fået lavet en programmering, som sikrer, at vores anlæg til tøjdampling langt bedre kan tilpasse varme- og gasforbruget ud fra mængden af tøj, der kører gennem anlægget".

Søren Sparreager,
Afdelingschef i Elis Taastrup

Transport

Vores distribution er en meget vigtig del af vores forretning. Det er chaufførerne, som sikrer, at vores produkter leveres rettidigt, og det er dem, der møder kunden i hverdagen. Derudover har vi vores kørende sælgere og servicekonsulenter, hvis transport også indgår i dette afsnit. Selvom transport ikke står for vores største CO2e-udledning, så er vi meget bevidste om at udvikle vores transportløsninger med omtanke for miljøet, medarbejdere og medtrafikanter.

1: Logistik-optimering

Vi stræber efter at udnytte kapaciteten i vores distributionsvogne og optimere vores ruter, så vi kan reducere antallet af kørte kilometer – og bruge vores tid på at servicere kunderne i stedet for at sidde på landevejen. Vi har haft succes med at implementere samdistribution af forskellige produkttyper til den enkelte kunde, så vi ikke sender flere biler afsted til den samme leveringsadresse.

2: Konvertering til fossilfri flåde

Vi har fortsat en ambition om, at hele vores flåde af distributionsvogne og personfirmabiler skal overgå til mere emissionsrigtige energikilder. I 2022 tog vi et vigtigt skridt på den rejse, da ledelsen besluttede at udfase benzin- og dieseldrevne firmabiler, så den type bil nu kun kan bestilles ved dispensation. Vi stræber efter at indfase rene el- og HVO-firmabiler, hvor det er muligt, og for at fremskynde processen har vi installeret ladestandere ved næsten alle vores vaskerier. Konverteringen i distributionen er blevet forsinket, bl.a. grundet covid-19 og de efterfølgende leveringsudfordringer, men i løbet af 2022 landede fem eldrevne varevogne endelig i flåden. Det var en stor dag, da de trillede ind på matriklen i vores afdeling i Kastrup. Status er, at vi nu har seks fossilfri køretøjer i vores distributionsflåde. Vi har desuden undersøgt muligheden for at køre på HVO, hvilket vil blive implementeret i dele af flåden i 2023.

3: Ansvarlig kørsel

Vi har stort fokus på at køre sikkert og ansvarligt i trafikken. Vores ambition er at opnå 0 ulykker i trafikken i 2030, og det arbejder vi på at indfri gennem et stærkt sikkerhedsfokus. Vi har stor opmærksomhed på kørselsadfærd og energirigtig kørsel. Knap 94 % af vores distributionsflåde har nu implementeret et flådestyringssystem, som vil skærpe det fokus. Vi følger løbende op med chaufførerne og tager en dialog om, hvordan vi sikrer en bedre adfærd i trafikken. Vi arbejder på at eliminere påkørsler og tilbyder vores chauffører de hjælpemidler, som de mener, vil kunne hjælpe dem med det.

HØJDEPUNKTER 2022

- Beslutning om at udfase benzin- og dieseldrevne firmabiler
- Fremdrift i implementering af flådestyringssystem i vores distribution
- 5 eldrevne varevogne indsat i Kastrups distribution

FOKUSPUNKTER 2023

- Fortsat konvertering til fossilfri flåde
- HVO i dele af flåden
- Øget rapportering på CO2 - KPI på CO2 som en del af vores styringsredskab

Vores flådestyringssystem baner vej for mere ansvarlig transport

Når vi distribuerer tekstiler til og fra danske arbejdspladser, følger vores chauffører ruter, som er nøje planlagt ud fra både kundernes behov og vores ønske om at skåne klimaet ved at minimere antallet af kørte kilometer. Ved hjælp af et intelligent Webfleet-flådestyringssystem kan vi nu spore og få overblik over chaufførernes reelle kørselsadfærd ude på vejene. Det nye flådestyringssystem kan opsamle historiske og realtidsdata om bl.a. chaufførernes kørehastigheder, acceleration, opbremsninger, kørsel i højre- og venstresving, om de husker at slippe speederen og lade bilen trille langsomt hen til krydset og undgår at holde i tomgang. Vi kan også trække rapporter, som viser os, hvor mange kilometer vores forskellige vogne typisk kører om dagen – og hvor mange dage vi kunne have kørt ruterne i en eldrevet vogn uden at stoppe for at oplade den undervejs.

?! DILEMMA

Infrastrukturen til fossilfri transport i Danmark er endnu ikke klar til fuld udrulning af fossilfri køretøjer. Desuden er teknologien i rivende udvikling, så hvornår er tidspunktet det rette til at investere i en fossilfri distributionsflåde, så vi stadig sikrer stabil levering til vores kunder?

”Det er vigtigt for os, at vores chauffører passer godt på sig selv og andre mennesker i trafikken, og at de kører med omtanke for klimaet. Med det nye system kan vi, udover vigtig viden om kørselsadfærd, også få overblik over køretøjernes reelle brændstofforbrug og CO2-udledning – og fremover vil vi i højere grad begynde at monitorere CO2-udledningen og samarbejde tættere med vores chauffører om at nedbringe den. Systemet giver os desuden et helt unikt dataindblik, som kan hjælpe os med at prioritere, hvor vi

først og mest optimalt kan overgå til grønne distributionsvogne.

Vi har allerede indkøbt flere eldrevne varevogne, som vi tog i brug i december, og her vil vi også fremadrettet kunne bruge flådestyringssystemet til at monitorere elforbruget fra dem. Så det er et godt værktøj til at opsamle den viden, vi i Elis behøver på vores grønne rejse”.

Dan Rueløkke,
Distributionsudviklingschef i Elis

”Som chauffør mærker du virkelig, hvor vigtigt det er for Elis, at vi alle kommer sikkert rundt i trafikken og hjem hver dag. Her bliver der ikke gået på kompromis med sikkerheden – alt ved vores lastbiler skal være i orden, underlaget inde i bilen skal være skridsikkert, liften skal fungere korrekt, vi skal bruge sikkerhedssko, overholde færdselsreglerne og håndtere rullebure skånsomt for kroppen.”

Dorthe Lucas,
Chauffør i Elis

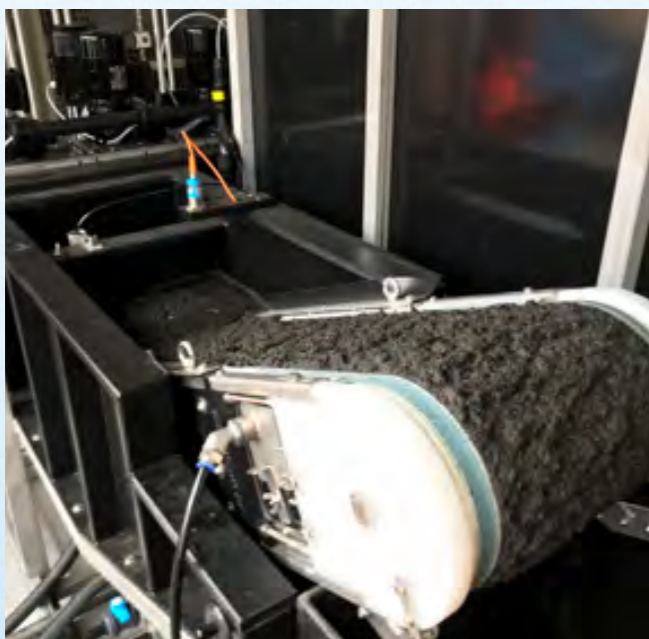

Vand og spildevand

Mindre forbrug af drikkevand

Vand er en essentiel ressource på vores vaskerier, og vi har længe haft et meget lavt vandforbrug, da vi igennem årene har optimeret på vores vaskeprocesser og metoder til at genanvende skyllevandet. Vores mål om 10 % reduktion i vandforbrug pr. kg iff. 2015 var derfor ambitiøst. I 2022 var vi 2 % over vores 2015 niveau, hvilket skyldes en ændring i vores samlede mix af produkter til mere linned. Dette gør, at vi er nødt til at tænke nye veje.

For nogle år siden igangsatte vores måttevaskeri i Karup og Teknologisk Institut et projekt for at undersøge, om vi med en ny filtreringsteknologi kunne fjerne størstedelen af mikroplastpartiklerne

fra måttevask, før de forlod vaskeriet med spildevandet. Efterfølgende fortsatte vi hos Elis testene, da vi også ville undersøge om vandet var rent nok til, at det kunne recirkuleres og anvendes igen til måttevask – og testmålingerne fra Eurofins har vist, at vi kan fjerne 99 % af mikroplast og gummi og over 90 % af de metaller, som normalt udledes til kloakken. Ud fra testresultaterne estimerede vi, at måttevaskeriet ville kunne reducere vandforbruget med op til 75 % (noget vand forsvinder til fordampning), hvilket var et stort gennembrud iff. at nedbringe vores forbrug af drikkevand.

Vi har brugt 2022 på at forberede installation af anlægget i vores måttevaskeri i Karup, og i starten af 2023 fik vi installeret båndfilterløsningen på alle vaskeriets store vaskerør til stor begejstring for både afdelingen og hele Elis. I implementeringen af anlægget har vores dygtige projektfolk set en yderligere gevinst iff. energiforbrug til opvarmning af vandet – for når vi renser og recirkulerer vandet, kræver det mindre genopvarmning end vandet fra vandværket.

Vi er nu lykkedes med at fjerne så meget mikroplast og metaller fra vores spildevand, at vi kan recirkulere og genanvende vandet, men vi har endnu ikke fundet en god løsning på vores slam, så det vil vi stræbe efter at finde i 2023.

Kemi – på forkant med Svanemærkets krav

Vores kemi skal overholde Svanemærkets krav, som skærpes løbende – senest i 2020. Vi ønsker

at være på forkant med kommende krav, og derfor arbejder vi med et 2023-mål om, at 80 % af vores kemi skal være miljømærket. I 2022 opnåede vi 74 %.

Vi arbejder ikke med en særskilt KPI for mængden af kemi, da vi har et livscyklus-perspektiv om at forlænge levetiden på vores tekstiler fremfor et ensidigt fokus på kemi-reduktion. Vi er opmærksomme på vores kemiforbrug, både mængderne og typerne af kemi, og vi overvåger konstant vores kemiorbrug, så vi sikrer, at vores tekstiler både lever længst muligt og er hygiejnisk desinficerede.

Derudover har vi fokus på andre skadelige stoffer både fra vores tekstiler og i vores vaskekemi, så vi sikrer, at vores spildevand ikke indeholder stoffer, der er skadelige for miljø og mennesker.

Vi vil i 2023 påbegynde målinger af vores spildevand for at se på indhold af PFAS.

Vi har i denne nye strategiperiode valgt at tage Verdensmål 6: "Rent vand og sanitet" med som et primært verdensmål. Dels fordi vi har fundet en metode til at rense vores spildevand og genanvende det, dels fordi rent drikkevand er en stor udfordring forbundet med tekstilproduktion i vores leverandørkæde, og dels fordi vi har indflydelse på verdensmål 6 ved at stille større krav til certificeringer på vores tekstiler. Derfor vurderer vi, at vi kan påvirke dette mål både positivt og negativt i en væsentlig grad.

HØJDEPUNKTER 2022

- Forberedt installation af ny båndfilterteknologi i Karup
- Opnået 74 % miljømærket kemi

FOKUSPUNKTER 2023

- Finde løsning på slam fra Karup
- Optimere på driften i Karup, så vi kan forberede til udrulning af filtreringsteknologi til andre vaskerier
- Dialog med Holbæk til at udnytte regnvand til vask af tekstiler
- Påbegynd målinger af spildevand iff. PFAS, samt få kortlagt brug af PFAS i vores produktion (ved imprægnering) samt tekstiler

Biodiversitet

Biodiversitetskrisen er på mange måder en lige så stor udfordring for vores klode som klimakrisen – og vi vil gerne tage vores del af ansvaret for at passe godt på jordens mangfoldighed af planter og dyr.

Vi har delt vores indsats op i muligheder for at påvirke vores nærområde gennem forbedring af vores spildevand, anvende miljømærket kemi i vores vask, arbejde med vores udearealer og sikre at vi gennem vores forretningsområde Pest Control arbejder for minimal påvirkning på natur, dyreliv og biodiversitet.

Derudover er biodiversitet klart forbundet med indsatsen for at sikre mere bæredygtigt fremstillede tekstilprodukter, en længere levetid, og inspirere vores kunder til at tage et medansvar for at anvende tekstilerne, så vi kan

holde dem i cirkulation længst muligt og undgå at kassere tekstiler før tid.

Biodiversitet er et område, vi har svært ved at måle på – men vi har valgt, at det er et fokusområde i vores nye strategi, så fremadrettet vil vi stræbe efter at arbejde mere målrettet med det.

?! DILEMMA

Vi vil gerne fremme biodiversitet og passe på natur og dyreliv. Det er et dilemma, når vi hjælper vores kunder med at fjerne skadedyr.

Pest Control med fokus på biodiversitet

Pest Control er et nyere forretningsområde for os i Danmark, men det har været en del af Elis-koncernen længe. Vi har det seneste år udvidet vores forretning med to nye skadedyrsenheder og har rådgivere og teknikere, der kører ud og hjælper både private og erhvervs-kunder.

Det er vores klare mål, at vi skal minimere brugen af bekæmpelsesmidler for at passe på naturen, når vi skal fjerne skadedyr. Som udgangspunkt bruger vi ikke gift til bekæmpelse af mus og rotter, da vi har god erfaring med rotte-hunde, der er trænet til at afsøge mere præcist, hvor rotterne befinder sig. På den måde kan vi lave en målrettet indsats og nøjes med at opsætte rottefælder i et afgrænset område.

Vi har også hunde, der er trænet til at finde væggelus. Med hundenes hjælp kan vi undgå at behandle alene ud fra en mistanke om væggelus, men derimod først påbegynde behandling ved bekræftede tilfælde. Så undgår vi og vores kunder unødvendige behandlinger og unødvendig brug af giff.

Bier, brumbasser og hvepse er alle nyttedyr og på hver deres måde afgørende for vores natur. Dog har vi kunder, hvor et hvepsebo i legehuset eller bier i husets træværk er til stor gene og nødvendige at fjerne. Skadedyrsbekæmpelse handler dog ikke altid om at aflive dyrene. Når vi f.eks. behandler myrer, så er vores fokus i første omgang at sikre, at myrerne bliver i haven, så vores kunder ikke har dem indendørs.

HØJDEPUNKTER 2022

- Integration af vores to opkøbte skadedyrsvirksomheder
- Dialog med gartnerfirmaer for at afdække biodiversitetsmuligheder i vores udearealer

FOKUSPUNKTER 2023

- Øge viden indenfor biodiversitet og hvordan vi kan være med til at gøre en forskel
- Reducere brug af kemi til skadedyrsbekæmpelse

CIRKULÆRE LØSNINGER

Vi indtænker bæredygtighed og cirkularitet i alle vores løsninger indenfor tekstiler, måtter, hygiejneprodukter og emballage.

HØJDEPUNKTER 2022

- Alle linnedvaskerier har fået etableret samarbejde med Södra for genanvendelse af kasserede tekstiler
- Vi har fastlagt en strategi for genanvendelse af vores kasserede arbejdstøj
- Opstart af styregruppe med fokus på at forlænge tekstilernes levetid

FOKUSPUNKTER 2023

- Implementere strategi for genanvendelse af arbejdstøj
- Styrke indsatsen for at genanvende vores tekstiler, måtter, dispensere og plast
- Arbejde videre med at finde en fiber-til-fiber-løsning
- Øget indsamling og analyse af data på vores produkter ifm. vores indkøb og produktion
- Fortsat udvikle lokale løsninger for mere bæredygtig emballage og reduktion af plast
- Igangsæt projekter for at øge tekstilernes levetid og måling heraf

MÅL FOR ARBEJDET MED TEKSTILER

PLANLAGTE AKTIVITETER 2022	MÅL 2022	STATUS 2022	OPNÅET 2022	PLANLAGTE AKTIVITETER 2023	MÅL 2023	MÅL 2025	MÅL 2030
Øge andelen af tekstilprodukter i vores prisliste, som indeholder enten certificering (udover Oekotex 100) eller genanvendt materiale	17%		18%	Fortsat øge andelen	20%	25%	Cirkulære løsninger (100 % genanvendelse af tekstiler) Levere CO2e-reduktion i tråd med SBTi
Sætte baseline og KPI'er på vores tekstilers levetid			Bestluttet metode for at udregne baseline	Opstart af interne levetidsprojekter Opdatere kassationsårsager Indgå forskningsprojekter og partnerskaber ift. levetid	Forlænge levetid med 3 mdr. gennemsnitligt	Forlænge levetiden med 1 år ift. 2019	
Sikre genanvendelse af tekstiler	35% genanvendelse af tekstiler		36%				
Sikre genanvendelse af linned	100% kasseret linned genanvendt		63%	Sikre at alle vaskerier har en relevant genanvendelsesløsning	60%	80%	
Sikre genanvendelse af beklædning	Opstart samarbejde		Fastlagt strategi for genanvendelse af vores kasserede beklædningstekstiler				

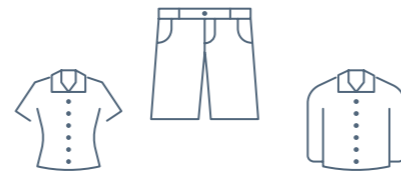

VORES TEKSTILER

Den globale tekstilindustri har en stor menneskelig og klimamæssig påvirkning, og da vi er landets førende tekstilservicevirksomhed, mener vi, at vi har et særligt ansvar for at reducere vores forbrug af nye tekstilmaterialer. I 2022 indkøbte vi 1.230 tons tekstiler, som dermed udgør stor andel af vores klimaaftryk. Derfor lægger vi vægt på, at vores tekstiler skal fremstilles mere socialt og miljømæssigt ansvarligt og kunne holde til at blive vasket og cirkuleret blandt brugerne længst muligt. For jo længere tid vi kan holde vores tekstiler i cirkulation, og dermed reducere vores indkøb af nye tekstiler, jo bedre er det for både vores forretning, klimaet og miljøet.

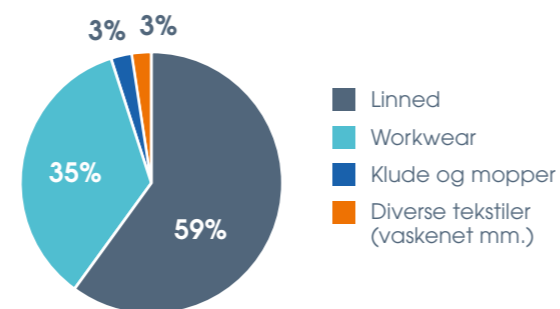
Vi arbejder overordnet set med tekstilernes startfase, forlængelse af tekstilernes levetid, og hvordan vi bedst kan give vores kasserede tekstiler et nyt liv.

Vi tror på, at vi kan finde de mest bæredygtige løsninger i tæt samarbejde med vores leverandører og dygtige partnere indenfor tekstilgenanvendelse. I 2022 har vi arbejdet intensivt med tekstilområdet – men der er stadig meget at gøre, så vi fortsætter rejsen i de kommende år.

32%
af vores
klimaaftryk kommer
fra tekstiler

Fordeling af tekstiltyper, målt i indkøbte kg.

Tekstilers miljømæssige påvirkning

79
mia. m3 vand
brugte tekstilindustrien
i 2015

2.700
liter vand kræver
det at producere
én t-shirt

=

Svarer til en
persons forbrug af
drikkevand på 2,5 år

Kilde: EPRS (2019, 2020)

”

”Vi ønsker at være den foretrukne samarbejdspartner for vores kunder og understøtte dem optimalt på deres bæredygtige rejse. Vi oplever, at vores kunder har bæredygtighed øverst på agendaen, især når det kommer til vores tekstilløsninger. Når vi indkøber tekstiler, arbejder vi intensivt med at øge mængden af certificeringer og genanvendte materialer, og i den anden ende af cirklen vil vi sikre det bedst mulige liv for tekstilerne, når de kasseres. Vores ambition er at finde frem til en fiber-til-fiber løsning, hvor f.eks. vores gamle t-shirts kan blive til nye t-shirts til industrien.”

Peter Kamp,
Salgs- og marketingdirektør i Elis

TEKSTILERNES STARTFASE

Vi har i startfasen fokus på at reducere det negative aftryk fra vores tekstiler ved at vælge leverandører, som kan få fremstillet tekstilerne mere miljøvenligt og under ansvarlige arbejdsforhold, samt erstatte konventionelle materialer med mere bæredygtige materialer og sikre et langtidsholdbart design.

Produktion og designfasen

Vi arbejder kontinuerligt på at udvikle mere bæredygtige løsninger – ikke kun når det kommer til vores tekstilers materialer, men også ift. produktion, transport og emballage. I øjeblikket er tekstilindustrien i en rivende udvikling, og vi oplever, at vores leverandører arbejder på at reducere deres klimaaftryk gennem indsatser i værdikæden. Som en naturlig del af vores SBTi-forpligtelse, kommer vi også til at stille flere krav til leverandører på det område.

Selve designfasen står vores tekstilleverandører for, men vi samarbejder tæt med dem for at opfylde vores kunders behov, og via vores interne Product Boards har vi konstant

fokus på markedets nye muligheder – og på hvordan vi kan tænke bæredygtighed ind i produktudviklingen. Det er altafgørende for vores cirkulære forretningsmodel, at vi indkøber tekstiler, der er fremstillet og designet til at blive vasket og brugt mange gange, så holdbarhed er et vigtigt aspekt i vores produktudvælgelse.

?! DILEMMA

Kan vi sikre lige så høj kvalitet i vores tekstiler ved at bruge genanvendte materialer? Hvordan balanceres hensynet til mere bæredygtige materialer versus ønsket om lang holdbarhed?

Flere certificeringer og mere genanvendt materiale

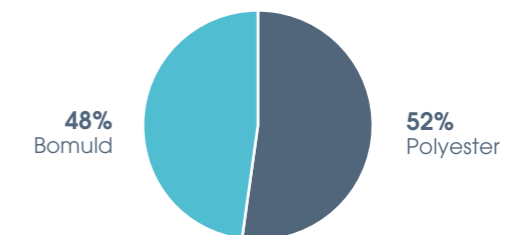
Vi har i mange år arbejdet med certificeringer på vores tekstiler. I 2022 opnåede vi, at 18 % de tekstiler, som vi tilbyder vores kunder, enten var certificerede (udover Oeko-tex 100) eller med genanvendt materiale.

De fleste af vores tekstiler er en blanding af polyester og bomuld, hvor den største andel af fibre er polyester, da det øger tekstilernes holdbarhed væsentligt.

Vi er meget bevidste om, at polyester og bomuld på hver deres måde har en negativ påvirkning. Eksempelvis er bomuldsdyrkning en stor belastning for klima, lokalmiljø og biodiversitet. Derfor har vi hele tiden fokus på, hvordan vi kan øge mængden af mere bæredygtige materialer i vores produkter, som f.eks. GOTS-certificeret bomuld eller genanvendt polyester.

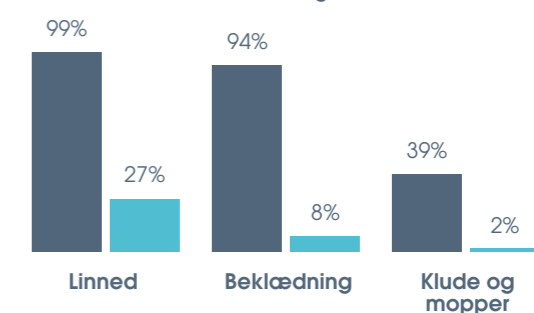
Et fokusområde for 2023 bliver at øge andelen af genanvendte materialer i vores produkter, og især hvordan vi kan arbejde med fiber-til-fiber-løsninger og samtidig opnå en høj kvalitet og holdbarhed.

Fordeling af materialer, målt i kg.

De fleste af vores tekstiler er en blanding af polyester og bomuld, som giver den længste holdbarhed og bedste komfort

Andel af indkøbte tekstiler med certificeringer i 2022

■ Tekstiler, certificeret med Oeko-tex 100 eller genanvendt materiale

■ Tekstiler, certificeret udover Oeko-tex 100 eller med genanvendt materiale

Eksempler på tekstiler med mere bæredygtige materialer

Vores miljøklude indeholder genanvendt bomuld og giver en reduktion på 64,9 % i CO₂e-udledning i forhold til at bruge genbrugspapir*. Vi producerer slanger til opslugning af oliespild, som er lavet af vores kasserede miljøklude og duge.

Vi besluttede i 2022, at vores mikrofiberklude fremover vil bestå af 65 % genanvendt polyester. Derudover har vi valgt, at modellen bliver i mindre størrelse, så vi samlet set reducerer mængden af virgin-polyester væsentligt.

Vi har de seneste år øget andelen af duge og servietter, som bærer certificeringerne EU-Blomsten og/eller Made In Green, samt indeholder genanvendt polyester.

* Resultatet af LCA-studie udført af Miljøgiraff i 2021 for Elis.

TEKSTILERNES LEVETID

Det vigtigste, som vi kan gøre for at minimere vores tekstilers klimaaftryk, er at holde dem i cirkulation længst muligt. Derfor har vi fokus på:

- At optimere vores egne processer ift. sortering, vask, reparationer, kassationer, tekstil-flow og at nedbringe lagerbeholdningen.
- At gå i dialog med vores kunder, bl.a. om hvordan de anvender vores tekstiler, så de ikke skal kasseres før tid.
- Svind af tekstiler – vi arbejder på at indsætte chip i alle tekstiler, så vi kan spore dem.

Vi har i mange år haft chip i vores tøj, så vi kan arbejde struktureret med at forlænge levetiden for de tekstiler. Her kan vi indsamle data om, hvor mange gange tøjet er blevet vasket og kassationsårsager. I 2023 vil vi arbejde mere med den viden, som vi har på vores chippede tekstiler, samt på at udbrede brugen af chip i andre typer af tekstiler.

Vi har i 2022 etableret styregrupper, der skal arbejde med at forlænge levetiden på linned og beklædning, og vi vil i de kommende år fokusere intensivt på levetidsforlængelse.

?! DILEMMA

Skal vi bruge en smule mere klor, som potentielt kan påvirke miljøet via vores spildevand, hvis det betyder, at vi kan rense og dermed forlænge levetiden på vores hvide tekstiler?

God dialog med kommuner om mere ansvarligt tekstilforbrug

Vi har mange kommunekunder, og de er en værdifuld del af vores forretning. Der bliver brugt store mængder beklædning i kommunerne, og ved hver ny kontrakt skal alt tøjet skiftes ud – også blandt de kommuner, som vi allerede leverer til. Det betyder, at vi må kassere beklædning, som kunne have levet længere – og er der logo på tøjet, kan det ikke bruges til andre kommuner.

Når vi får tøj hjem fra en ophørt eller kontraktfornytt kommune, ser vi altid på, om det kan

bruges andre steder. Alligevel må vi hvert år kassere store mængder beklædning. Vores opgørelse fra vores største kommune er 203.000 stykker tøj, som skal returneres til os som følge af kontraktophør – hvoraf ca. 60 % er under de 3 år, som vi normalt forventer, at tøjet skal holde. Vi er rigtig glade for at opleve, at kommunernes interesse for at forlænge tekstilernes levetid er stigende, og vi vil i de kommende år fortsætte den positive dialog og samarbejde omkring denne udfordring.

Fokus på tekstilers levetid i Holbæk

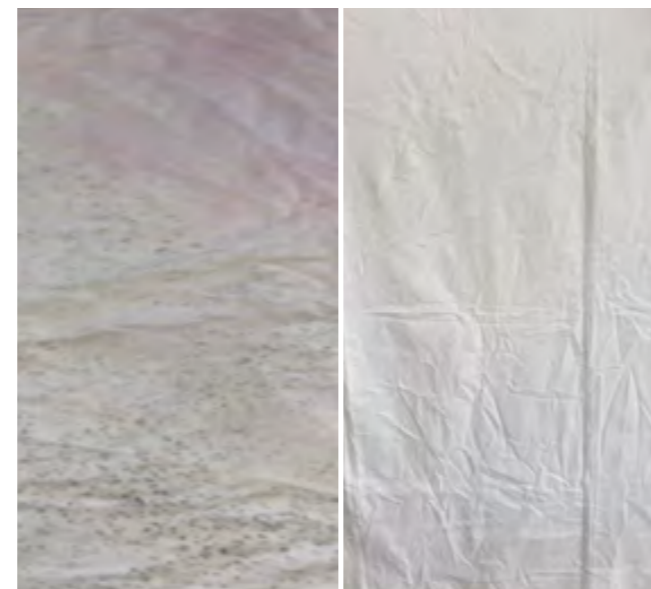
Vores afdeling i Holbæk har siden 2016 arbejdet fokuseret med at øge levetiden på deres tekstiler.

De har bl.a. implementeret projektet "Kunden ejer pletten", hvor kunden selv er med til at vurdere, hvornår f.eks. et stykke arbejdstøj er så plettet, at det skal kasseres – i stedet for at vi alene vælger det ud fra vores løbende kvalitetstjek af tekstilerne. Målet med projektet er at holde tekstilerne i cirkulation og at opnå en længere levetid for tekstilerne – og fra 2016 til 2021 har Holbæk-afdelingen opnået en gennemsnitlig forlængelse af levetiden på 1,7 år.

Derudover har vaskeriet også forbedret deres sorterings- og vaskeprocesser. F.eks. sorterer de nu i "normale" og "meget snavsede" fraktioner, så de kan optimere vaskeprocessen og reducere mængden af omvask. Ambitionen er også, at intet linned med pletter eller jordslåethed må kasseres direkte, uden først at have fået en omvask med blegemiddel. Da vores vaskerier er svanemærkede, overholder vi altid grænseværdien for brugen af klor – og vi går i dialog med vores kunder om, at de skal stræbe efter at undgå, at tekstiler bliver fugtige og jordslåede.

Jordslået viskestykke før og efter omvask til at forlænge levetiden

Dug med rødvinpletter som vi kan rede fra at blive kasseret ved at anvende blegemiddel i vores omvask

”

"Når man tænker på, hvor meget vand, kemi, energi, pesticider osv. der skal til for at producere tekstiler, så giver det for os god mening f.eks. at bruge nogle få mg klor for at pletfjerne fremfor at kassere tekstilet og dermed købe nyt.

Ligeledes har vi med "Kunden ejer pletten" vist, at det betaler sig at give kunden mere ejerskab over produkterne, så de passer bedre på dem.

Tænk, hvor mange ressourcer vi kan spare kloden for, blot ved brug af sund fornuft."

Henrik Larsen,
Afdelingschef i Elis Holbæk

Guldsmeden Hotels bidrager til at forlænge tekstilers levetid ved at acceptere små skønhedsfejl

Vi er stolte af vores samarbejde med Guldsmeden Hotels, hvor omtanke for miljøet er i højsædet, og der er et stort ønske om at skabe et længere liv for tekstilerne. Til eksempel har hotelkæden valgt tekstiler, der udover økologisk bomuld også indeholder polyester, da polyester gør tekstiler mere resistente overfor pletter og slidstærke, så de kan vaskes mere – og med mindre vand – uden at miste kvaliteten.

Hotelkæden har taget et aktivt valg om at acceptere mindre skønhedsfejl for at forlænge levetiden, og de inddrager i høj grad deres gæster i dette mindset - på natbordet kan gæsterne nemlig finde en seddel med en kærlig hilsen fra hotellet, der ønsker dem søde drømme og skriver, at selvom gæsterne måske ser et lillebitte hul eller en skønhedsfejl på linnedet, så er det helt rent og vasket med omtanke for miljøet.

”

"Vi synes, at vores gæster skal kunne slappe af og stole på, at vi har truffet de ansvarlige valg for dem. Derfor vil vi naturligvis også gerne fortælle dem, at vi gør en indsats for at give vores flotte tekstiler et længere liv ved at acceptere små huller og prikker, som ikke kan ses med det blotte øje, og som ikke er nok til at smide hele tekstilet ud. Udover linned, leverer Elis også håndklæder, vaskeklude og kimonoer til os – og ligesom Elis løbende kvalitetstjekker tekstilerne, så har vi også vores eget interne housekeeping-team, der er uddannet til at vurdere, hvornår huller og pletter er så biffesmå, at tekstilerne opleves som hygiejniske og også kan accepteres af gæsterne på vores luksuriøse hoteller".

Jacob Jørgensen,
Operations Manager
hos Guldsmeden Hotels

TEKSTILERNES SLUTFASE

Når tekstilerne ikke længere lever op til vores kvalitetsstandarder, er vi nødt til at tage dem ud af cirkulation – og her stræber vi efter at finde den bedst mulige anvendelse for ressourcerne i de enkelte tekstiler.

Vi har en holistisk strategi for at genanvende vores tekstiler. Der er stor forskel på, hvordan f.eks. et lagen og et par arbejdsbukser bedst genanvendes, ligesom at standen på de udtjente tekstiler varierer, og det gør genanvendelsesmetoden også. Derfor arbejder vi med forskellige løsninger, der afhænger af tekstilens type og tilstand.

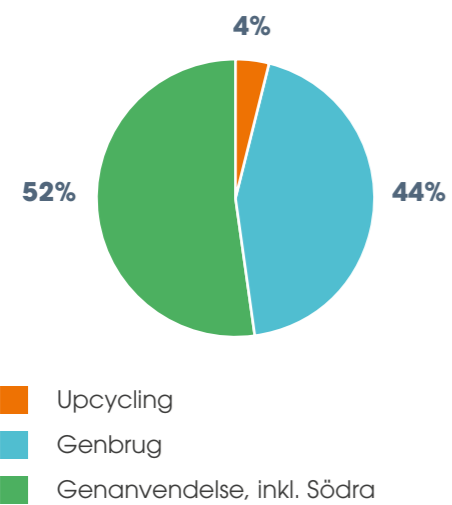
Vi har i flere år arbejdet med en lang række dygtige upcyclingspartnere, som producerer nye spændende produkter ud af vores udtjente tekstiler. Vi støtter også lokale organisationer, der kan genbruge vores tekstiler. Vores upcyclingspartnere og organisationerne er værdifulde for os, da

de giver os mulighed for at støtte små iværksættere, ansvarlige lokale projekter og velgørende formål.

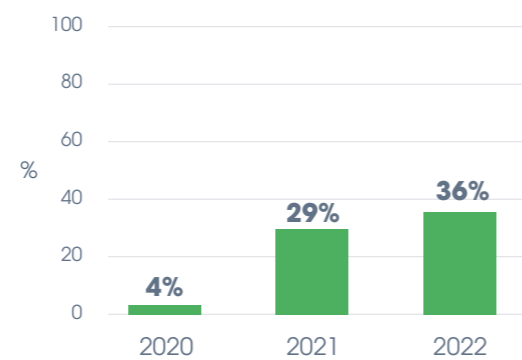
Vi har fortsat, og udbredt, samarbejdet med Södra, så alle vores linnedvaskerier nu indsamler deres kasserede linned, der genanvendes til bl.a. nye viskosefibre.

I løbet af 2022 har vi arbejdet intensivt på at finde den bedste genanvendelsesløsning for vores kasserede beklædning. Vi er nu kommet i mål og skal som det næste skridt i gang med implementeringen. Vi har valgt at samarbejde med NewRetex, som kan sortere automatisk og dermed lette håndteringsbyrden i de enkelte afdelinger, og hvis løsning sikrer, at en stor andel af fibre vil gå til produktion af nye tekstilfibre. Vi ser meget frem til at implementere løsningen i løbet af 2023, så vi kan sikre nyt godt liv til endnu flere kasserede tekstiler.

Sådan fik vores tekstiler nyt liv

Tekstilgenanvendelse

Södra med OnceMore® genanvender vores tekstiler til at skabe nye tekstilråvarer

Siden 2021 har vi samarbejdet med Södra, der med deres OnceMore® -proces genanvender vores blandede tekstiler af bomuld og polyester. I 2021 sendte vi 34 ton kasserede tekstiler til Södra, som gav dem et nyt liv, mens dette tal i 2022 er steget til 66 ton.

”

"Södra blander Elis' bomulds- og polyester-tekstiler med træ, der kommer fra ansvarligt forvaltede familieskovbrug, og på den måde får vi et nyt råmateriale – en slags tekstilpulp af høj kvalitet, OnceMore®. Vores partnere omdanner derefter råmaterialet til nye fibre, som senere spindes til tråd, som bruges til at producere nye cellulose-baserede tekstiler såsom viskose. På den måde kan vi sikre, at en stor del af Elis' kasserede hvide tekstiler bliver en del af tekstilkæden igen"

Niclas Berg,
Indkøbschef hos Södra

Politikere gik modeshow klædt i kasserede tekstiler

En række af vores upcyclingspartnere bidrog med styles lavet af vores kasserede tekstiler til DI's modeshow på Folkemødet 2022.

Genanvendelse af vores tekstiler i stor og mindre skala

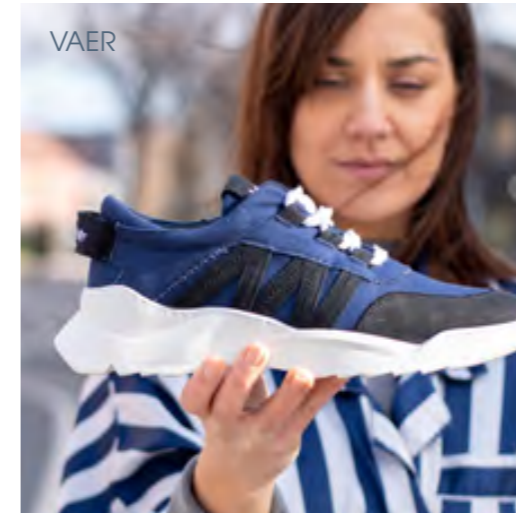
Reclaimed CPH

Emilie Kilerich

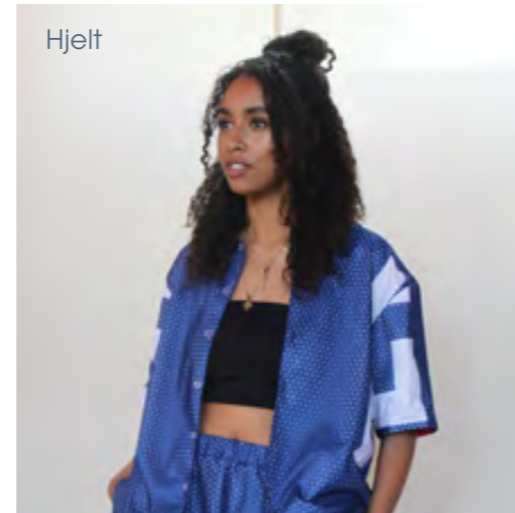
Siff Pristed

VAER

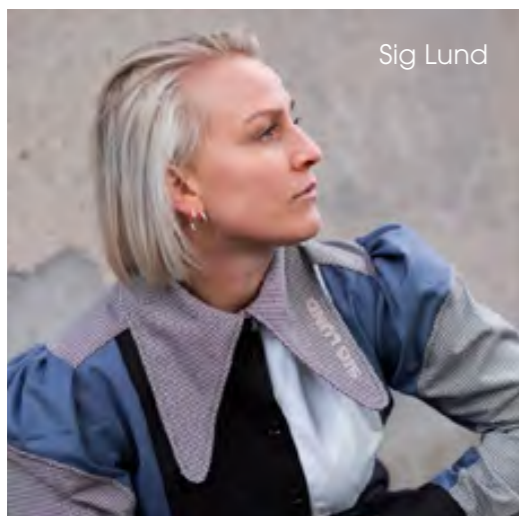
T Plambech

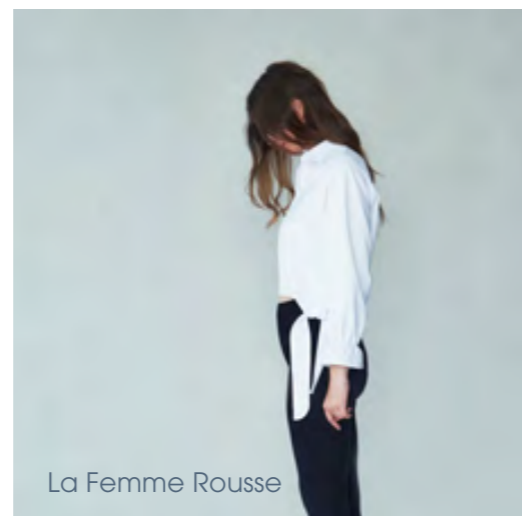
Hjelt

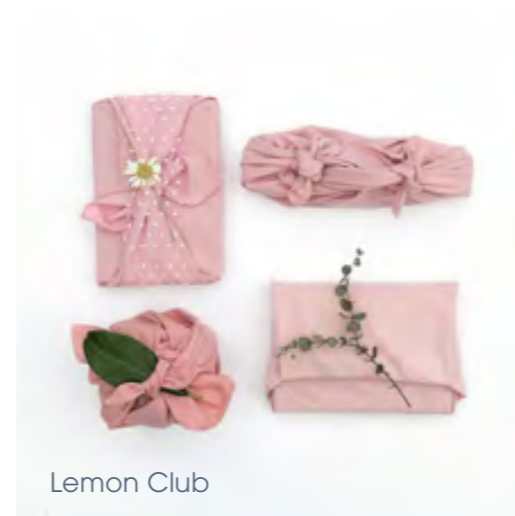
Blindes arbejde

Sig Lund

La Femme Rousse

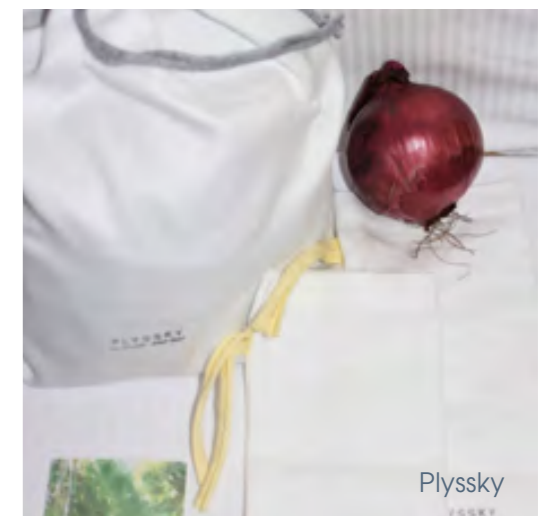

Lemon Club

”

”Elis’ kasserede arbejdstøj har en historie og et ekstraordinært udtryk, som vi slet ikke ville få, hvis vi brugte f.eks. kasserede lagner og duge. SIG LUND’s ”Blacksmith Jacket & Skirt” er f.eks. syet af kasseret smedetøj, og vores ”Kitchen Shirt & Skirt” er syet af forklæder. Selv det mest slidte håndværktøj i denim er stadig tykt og kraftigt, så vi kan sagtens give det et nyt og langt liv som modetøj. Og det langvarige slid giver desuden denimstoffet en ruskindagtig overflade og et råt og virkelig flot look.”

Rikke Liebetrau og Mathilde Sigaard Sørensen, Stiftere og medejere af SIG LUND

Plyssky

Måtter

Econyl® og svanemærket måttevask

Måtter udgør ca. 14 % af vores omsætning, og i 2022 har vi leveret over 2.5 mio. måtter til vores kunder. Vi har to måtteservice-afdelinger, som begge er svanemærkede. Vores måtter består typisk af materialerne gummi og nylon, og vi arbejder dedikeret på at erstatte virgin-materialer med genanvendte.

Vi anvender genanvendte materialer i stedet for virgin-nylon til toppen af vores logo- og konceptmåtter. I 2022 har vi f.eks. anvendt 20.107 kg Econyl®, som er genanvendt nylongarn. Det svarer til en besparelse på ca. 140 tons råolie. Desuden arbejder vi med en anden leverandør, som også bruger genanvendt

nylon, og her har vi brugt garn svarende til over 80.000 plastikflasker.

Vi gør alt, hvad vi kan for at holde vores måtter i cirkulation så længe som muligt. Små-reparationer håndteres lokalt i afdelingerne, mens måtter med større skader repareres i vores søster-afdeling i Estland, og derefter returneres til os.

Vi arbejder målrettet på at finde en innovativ løsning, som kan sikre, at både gummi og nylonfibre fra vores kasserede måtter kan genanvendes – her handler det i høj grad om at knække koden på at få adskilt de to materialer i processen.

* Data fra måtteleverandør

Hygiejneløsninger

Dispensere med genanvendt plast og Cradle-to-Cradle-certificeringer

Vi tilbyder adskillige hygiejneprodukter som sæbe-, håndsprit- og papirdispensere. Hygiejneprodukterne bærer en række certificeringer, f.eks. Cradle-to-Cradle. De primære materialer til produkterne er plast, og vi stræber løbende efter at erstatte plasten med genanvendte materialer. I løbet af 2023 vil vi bl.a. introducere dispensere, der der primært er lavet af genanvendt plast.

Vores afdeling i Ishøj, som håndterer vores hygiejneløsninger, stræber kontinuerligt efter at reducere deres miljøaftryk. De har siden 2021 arbejdet med at rense, reparere og genbruge dele af eller hele dispensere, hvor det er muligt. Fx har vi siden 2021 rensset og genbrugt dele af knap 15.000 toiletbørster, samt repareret ca. 4000 dispensere og øvrige hygiejneprodukter. I 2023 vil vi gerne udbygge og strukturere denne løsning, så vi kan sikre nyt liv til en endnu højere andel af vores dispensere.

Småreparationer håndteres lokalt i vores to måtteafdelinger, og kan fx være, som vist på billedet, en svejsning af iturevet måttekant.

Mindre spild af batterier, når kunden skifter selv

Vores kunder skal fremadrettet selv skifte batterier – det er vores mål, og heldigvis et mål som vores kunder har taget godt imod. Hidtil har vi fast hver 48. uge udskiftet batterier hos de af vores kunder, som har vores non-touch hygiejnedispensere, men vi oplever ofte, at batterierne stadig er halvfylde, når vores chauffører kommer for at skifte.

I stedet stræber vi nu efter at forsyne vores kunder med batterier og en batterispand, som de nemt kan lægge de udtømte batterier i, og så sørger vores chauffører for at tømme batterispanden, når de afleverer nye batterier til kunden.

Vi har i alt ca. 4.069 batterikunder, som tilsammen forbruger ca. 363.798 batterier om året, så det gør en stor forskel, at batterierne bruges fuldt ud – og at vi ikke sender chauffører på vejene kun for at skifte batterier, når vores kunder nemt selv kan gøre det. Vi har allerede nu konverteret 40.000 batterier til, at kunden selv skifter, og heldigvis ser både store og små kunder værdien i at skifte selv.

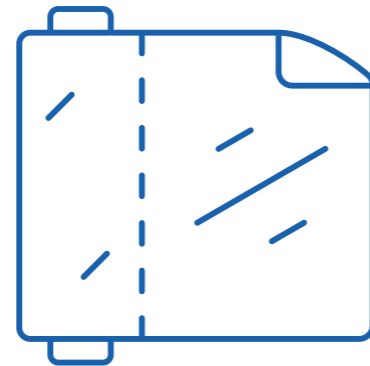
Fokus på emballage

Vi er løbende i dialog med vores leverandører om at udvikle mere bæredygtige løsninger – ikke kun for selve produkterne, men også for indpakningen. I samarbejde med en af vores store tekstilleverandører, Beirholm, skiftede vi i 2021 fra at få leveret ordrer i små kartoner til pallekasser, og det har betydet en besparelse på 22.404 kg pap og 2.797 kg plast. Vi vil rigtig gerne lave flere af den type projekter på tværs af vores indkøb.

Udover de centrale løsninger, arbejder hver afdeling også på at reducere deres ressourceforbrug, f.eks. forbruget af plast. Et eksempel er Taastrup-afdelingen, hvor de til enkelte kunder wrapper paller med tekstiler – her har de skiftet virgin-plastemballage ud med et produkt, der består af 51 % genanvendt plastik, i samarbejde med deres emballageleverandør.

Reduktion af plast bliver et fokuspunkt for os i 2023. Vi vil på tværs af afdelinger se på, hvordan vi kan finde nye, innovative veje til at reducere vores forbrug af plast ved indpakning af tekstilerne. Her vil vi lade os inspirere af nogle af de mange gode tiltag, som vores afdelinger lokalt har haft succes med.

Vi vil gerne kunne tilbyde vores kunder plastfri levering, og det vil vi udvikle en løsning til i løbet af 2023. I de tilfælde, hvor det er nødvendigt med indpakning af tekstiler, vil vi undersøge alternativer til plast. Det er dog altafgørende for os at levere sikre og rene tekstiler, der efterlever de skrappe hygiejnekrav i f.eks. medicinal- og pharmabranchen.

I vores afdelinger i Holbæk og Aarhus har vi etableret en plast take-back ordning i samarbejde med vores plastleverandør. Hos de kunder, der får pakket i plast, tager vi plasten retur og presser det i baller, som afhentes af leverandøren, der sørger for det bliver genanvendt i ny plastemballage.

I løbet af 2022 har vi taget 13.652 kg plast retur og sendt til genanvendelse.

?! DILEMMA

Hvis vi reducerer brugen af plast til indpakning af vores tekstiler, vil det så betyde unødvendig omvask – f.eks. fordi tekstilerne ligger uden plastpose på en kundes lager og samler støv/partikler inden brug?

Mere miljøvenlige renrumsløsninger

Vores Cleanroom-afdeling i Holbæk udlejer, vasker, steriliserer og leverer beklædning og udstyr, der minimerer risikoen for kontaminering hos vores kunder i bl.a. medicinalindustrien. Afdelingen er samtidig en del af Elis-koncernens Cleanroom-afdelinger i 28 lande i Europa og Brasilien, som servicerer vores kunder på tværs af landegrænser med mere miljøvenlige renrumsprodukter og -løsninger.

Nedbringer mængden af engangstøj og plastaffald fra renrum

Renrumsområder er omfattet af høje hygiejnekrav og kontrolleres med overvågning af antal partikler og mikroorganismer i luften, på udstyr og mennesker. Derfor bruger nogle renrumsvirksomheder store mængder engangstøj, -udstyr og -emballage, der ender som plastaffald. Men i vores Cleanroom-afdelinger udvikler vi innovativt renrumstøj og -udstyr, som kan vaskes og bruges igen og igen af vores kunder og samtidig opfylder hygiejnekravene. De seneste år har vi på det danske marked bl.a. introduceret vaskbare kitler og heldragter til besøgende i kontrollerede områder; vaskbare renrumsheldragter med en indsyet tekstilpose, som erstatter engangsemballage; og vaskbare autoklaveposer til sterilisering af renrumsudstyr.

”Fremover vil vores Cleanroom-afdelinger fokusere endnu mere på at dele og implementere best practices på tværs af landene – både når det kommer til at udvikle mere miljøvenlig renrumsbeklædning til vores kunder, og når det handler om at reducere energi- og vandforbruget samt affaldsmængden fra vores egen produktion.

I Holbæk-afdelingen tilbagetager vi f.eks. kasserede renrumstekstiler i polyester fra vores kunder, og vi forventer, at vi ved hjælp af den nyeste teknologi indenfor genanvendelse af polyesterstekstiler vil lykkes med at give langt de fleste af disse tekstiler et nyt liv allerede i 2023.

På koncernniveau er Elis Cleanroom blandt de største renrumsvaskerier i verden – så der er meget viden, vi kan dele om, hvordan vi i fællesskab bedst mindsker vores CO2-emissioner og bliver endnu mere miljøvenlige og cirkulære”.

**Egle Hammering,
CSR Manager i Elis Cleanroom**

3.4, 3.6, 3.8,
3.9

8.3, 8.5, 8.6,
8.7, 8.8

INDSATS FOR MENNESKER OG SAMFUND

Vi ønsker at passe bedst muligt på vores værdifulde medarbejdere og at minimere vores negative påvirkning på de mennesker, som indgår i vores værdikæde og lokalsamfund. I dette afsnit kan du læse mere om vores mål, indsatser og resultater indenfor bl.a. ledelse, arbejdsmiljø, sundhed og sikkerhed samt rekruttering og fastholdelse af vores medarbejdere.

MÅL FOR ARBEJDET MED MEDARBEJDERE OG LEDELSE

PLANLAGTE AKTIVITETER 2022	MÅL 2022	STATUS 2022	OPNÅET 2022	PLANLAGTE AKTIVITETER 2023	MÅL 2023	MÅL 2025	MÅL 2030
Nedbringe ulykkesfrekvensen	Under 10 ulykker per million arbejdstimer		18,7	Indføre nyt APV system Implementere risikovurdering og instruktionsværktøj Yderligere fokus på sikkerhedsobservationer, vidensdeling og grundig behandling af hændelser	Ulykkesfrekvens under 9,2	Ulykkesfrekvens under 7	
Nedbringe antal ulykker med fravær			47				
Ulykker med personskade i distributionen	0		0				
Antal sikkerhedsobservationer	400		897				
Nedbringe sygefraværet	4%		5,36%				
Gennemsnit på management score i MTU	75%		75%	Nyt system til styring af sygefravær og målemetoder til forbedring af data Aktiviteter for medarbejderinvolvering til at løfte arbejdsglæde			Skabe den bedste arbejdsplads for vores medarbejdere
Gennemsnit på engagementsscore i MTU	85%		71,50%	Vi vil fokusere på synlig ledelse og arbejdsglæde Sikre løbende spot målinger 1:1 samtaler med alle medarbejdere		80%	
Fastansætte praktikanter	20%		27,50%	Vi vil styrke loyaliteten gennem lokal medbestemmelse og vidensdeling på tværs af afdelinger		82%	
Kvinder i ledelsen	Min. 40%		42%	Fokus på introduktion af praktikanter		Min. 40%	

LEDELSE OG MEDARBEJDERTRIVSEL

Vi vil udvikle den arbejdsplads, som vores medarbejdere mener, er den bedste for os alle. Det kræver dygtige ledere, og i dette afsnit kan du læse mere om vores arbejde med hele tiden at udvikle vores ledere, tiltrække en mangfoldig skare af jobkandidater og sikre, at vores medarbejdere oplever faglig og personlig udvikling.

HØJDEPUNKTER 2022

- Alle nyansatte ledere har gennemført Leder DNA-uddannelsen
- Særligt fokus på medarbejderinvolvering i alle afdelinger

FOKUSPUNKTER 2023

- Implementere nyt APV-system og mulighed for spotmålinger af medarbejdertrivsel
- Styrke medarbejderinvolvering for at udvikle vores bedste arbejdsplads

Dygtige og empatiske ledere

Vores ledere er helt afgørende for, at vi kan skabe den bedste arbejdsplads for vores medarbejdere. 2022 bød på en række kriser, ikke mindst krigen i Ukraine og de deraf højere energipriser, som skabte en naturlig bekymring blandt vores medarbejdere, der kommer fra mange kulturelle baggrunde og var vidt forskelligt påvirkede af situationen. Derfor blev 2022 endnu et år, som var usædvanligt krævende for vores ledere, og som synliggjorde værdien af vores Leder DNA-uddannelse, der sikrer, at alle vores ledere får fokus på at fremme medarbejdernes trivsel ud fra Elis' værdier.

Vi er stolte af, at vi i den tidligere strategiperiode nåede vores mål om at udvikle os indenfor ledelse og etablere vores Leder DNA-uddannelse. I 2022 deltog samtlige nyansatte ledere i uddannelsen, så vi i en ustabil tid kunne holde fast i, at vi internt har et fælles sprog for god ledelse. Det giver os et stærkere fundament for at skabe trivsel end nogensinde før.

”At vi har gode ledere, er essentielt for vores medarbejders arbejdsmiljø, og derfor er ledelse et af vores vigtigste indsatsområder”

Natja Aaberg Hornsbæk,
HR-direktør i Elis

Medarbejderne sætter krav til ledelse

Vores medarbejdertilfredshedsundersøgelse fra 2022 viste, at vi har et udviklingspotentiale indenfor kommunikation og anerkendelse. Som resultat af vores interne kommunikation om god ledelse oplevede vi i 2022, at vores medarbejdere begyndte at stille flere krav til vores ledere, og at de satte flere ord på, hvordan lederne kunne skabe trivsel og arbejdsglæde for dem. Dét er en milepæl, for i sidste ende er vi først lykkedes med vores indsats indenfor ledelse, når vores værdier er så forankrede, at det reelt kan mærkes af medarbejderne ude i afdelingerne.

Af samme årsag involverede vi medarbejderne i udviklingen af vores nye strategi, så den afspejler dét Elis, som de drømmer om at være en del af. Vi vil fokusere mere på at fremme den positive udvikling, hvor vores medarbejdere involveres og anerkendes lokalt, og hvor vores ledere nysgerrigt lytter til og agerer ud fra den enkelte medarbejders ønsker og behov. Det betyder bl.a., at vi i hele den nye strategiperiode vil investere i at fejre medarbejdernes små og store succeser, kære månedens medarbejdere og medarbejderidéer og indføre lokale indsatser, som sikrer, at den enkelte medarbejder føler sig mere værdsat og kan gå tryk, engageret og glad på arbejde.

Medarbejdertrivsel

Vores medarbejdere sætter selv kursen for at skabe den bedste arbejdsplads for dem

Med vores nye strategi vil vi udvikle "Vores bedste arbejdsplads", og det handler i høj grad om medarbejderinvolvering. Derfor får vores medarbejdere nu også frihed til selv at finde på og vælge de trivselsfremmende idéer, som skal ud og leve i netop deres lokale afdelinger. Vores HR-direktør Natja Aaberg Hornsbæk siger:

"Vi vil involvere vores medarbejdere i deres egen trivsel – men det er ikke nok, at vi bare indsamler input fra hundredvis af medarbejdere og så efterfølgende udvikler nogle fælles HR-initiativer, som går på tværs af alle lokationer og er så ens, at de ikke rammer de forskellige behov i afdelingerne. Derfor vender vi nu

alt på hovedet: I stedet for at HR-afdelingen træffer beslutninger oppefra, så spørger vi medarbejderne ude i de lokale afdelinger, hvad der kan skabe arbejdsglæde og trivsel for dem – og så øremærker vi penge til at få deres lokale idéer ud og leve. Selvfølgelig kræver det lidt mod, at vi i HR-afdelingen nu skal lægge en del af ansvaret fra os. Men vi tror på, at medarbejderne selv er de bedste til at vurdere og bestemme, hvad der kan skabe arbejdsglæde for dem lokalt."

I 2023 vil vi fortsætte vores medarbejderinvolvering gennem de lokale medarbejderambassadører i hver afdeling og vi glæder os til at se, hvad det kan bringe af spændende initiativer og viden på tværs af organisationen.

Chevrons - Anerkendelse af den enkelte medarbejder

For os hos Elis er det essentielt, at direktionens påskønnelse kan mærkes af samtlige medarbejdere på alle niveauer af virksomheden. Derfor udnævner alle vores afdelinger hvert tredje år produktionsmedarbejdere til at være "Chevrons", der tre år i træk kommer på en årlig forkælelsesrejse til en europæisk hovedstad. Alle vores Chevrons bliver nøje udvalgt og indstillet af ledelsen i det enkelte vaskeri, fordi de i hverdagen udlever vores virksomheds værdier, er rollemodeller, gør en stor arbejdsindsats og har mindst 2 års anciennitet.

"Sammen med de andre Chevrons har jeg de seneste år været i Prag, Paris og nu Barcelona, og det har været helt fantastisk. Jeg har naturligvis selv været på camping- og charterferier før, men sådan nogle luksusrejser... det havde jeg aldrig før prøvet! Alt er planlagt ned til mindste detalje, alt er så utroligt flot, og

det er en kæmpe oplevelse for livet. Jeg har endda fået en rigtig god veninde på rejserne, som er en Chevron fra Svendborg-vaskeriet, og vi besøger nu også hinanden privat".

"Det gør mig da helt vildt stolt og beæret, at jeg er blevet udnævnt som Chevron – for det er jo et skulderklap og en anerkendelse af det, man gør i hverdagen, og det er jeg mega glad for... Ligesom jeg er glad for, at min chef til daglig er god til at rose, når jeg og mine kollegaer gør noget godt".

**Anna Helga,
Produktionsmedarbejder
i Elis Løgumgaarde**

Rekruttering og fastholdelse af medarbejdere

I mere end 20 år har vi været en arbejdsmiljøcertificeret virksomhed, og vi gør en stor indsats for at tiltrække og fastholde mangfoldige medarbejdere. I 2022 steg manglen på arbejdskraft i Danmark, og hos Elis oplevede vi også, at det i en periode var vanskeligt at tiltrække nye chauffører og produktionsmedarbejdere. Vi kom dog i mål med at få besat vores ledige stillinger bl.a. ved at forenkle ansøgningsprocessen på vores website og ved at fortsætte vores samarbejde med jobcentre om at hjælpe mennesker fra kanten af arbejdsmarkedet i job.

Samtidig belønnede vi i 2022 de af vores medarbejdere, der anbefalede vores arbejdsplads til jobkandidater, som blev ansat – for vores loyale medarbejdere er vores bedste ambassadører, og vores virksomheds succes afhænger i høj grad af vores evne til at fastholde dem. Derfor betyder det meget for os, at vi i 2022 havde under 3% medarbejderopsigelser blandt både vores

timelønnede og funktionærer. At vi lykkes godt med at fastholde medarbejdere afspejles i vores fortsat høje anciennitet, der samtidig betyder, at vi har fået flere ældre medarbejdere. Derfor arrangerede vi sidste år seniorseminarer, hvor vores +60-årige kollegaer fik professionel økonomisk rådgivning om at gå fra arbejdslivet til seniorlivet, så de kan skabe de bedste betingelser for sig selv i den livsfase.

For at vi kan fastholde vores værdsatte medarbejdere, har vi i både 2021 og 2022 haft øget fokus på det psykiske arbejdsmiljø i vores interne audits, hvor vi har ændret spørgerammen, så vi bedre kan afdække og tage hånd om evt. trivselsudfordringer i tide. I 2023 vil vi have skærpet fokus på, at vores lokale ledere jævnligt tager den tætte, åbne en-til-en-dialog med medarbejderne om, hvad der skal til, for at de har et arbejds- og privatliv i balance, så de også fremover ønsker at blive hos os.

Praktikanter i fastansættelse

Gennemsnitlig
anciennitet i 2022

8 år

Diversitet og inklusion

Rekruttering skal vise, at vi er en arbejdsplads med plads til alle

Vi har i 2022 haft fokus på, at vores rekrutterings- og ansøgningsproces i højere grad skal afspejle, at vi er en virksomhed, der ønsker diversitet og inklusion på arbejdspladsen. Vi har gjort en mere målrettet indsats for at opfordre alle ansøgere uanset køn, alder, etnicitet, seksuel orientering, handicap eller religion til at søge job hos os – og vi har bl.a. fjernet spørgsmål om køn og alder i det ansøgningskema, som jobkandidater skal udfylde, når de søger job hos os. Vi vil fortsat have et stort fokus på alle dele af rekrutteringsprocessen, der kan fremme diversitet og inklusion på vores arbejdsplads.

Ledere får viden om multikulturel kommunikation

Det betyder meget for os, at vores ledere har kommunikations- og ledelseskompetencer til at skabe tryghed, forståelse og trivsel blandt alle vores medarbejdere uanset deres kulturelle baggrund. Vores mangfoldige medarbejdere kommer fra 54 forskellige nationaliteter, og derfor var et vigtigt fokuspunkt i 2022 at støtte de lokale produktionschefer og -ledere i at blive endnu bedre til at engagere vores medarbejdere ud fra deres individuelle behov. Og som en del af vores Leder DNA-uddannelse inviterede vi specialister fra ConnectingCultures til at give vores ledere professionel online træning i multikulturel kommunikation.

”

”ConnectingCultures-workshoppen har givet mig en bred og brugbar indsigt i kulturer, som gør, at jeg nu bedre kan målrette min formidling ud fra medarbejdernes behov. På arbejdspladsen har vi selvfølgelig nogle fælles værdier, som vi alle skal styre efter, men vi skal også anerkende og tage medarbejdernes kulturer til os, så vi kan samle flokken med forståelse for dem, og hvordan vi som ledere bedst styrker deres trivsel og arbejdsglæde.”

Mogens Rydlund Andersen,
Produktionschef i Elis Løgumgaard
og Elis Løgumkloster

SUNDHED OG SIKKERHED

Vores medarbejdere er vores største værdi, og at give dem sunde og trygge rammer står øverst på vores agenda. I dette afsnit kan du læse mere om vores indsats for at forebygge nedslidning, skader og ulykker – og at opretholde et fysisk sikkert arbejdsmiljø.

HØJDEPUNKTER 2022

- Elastiktræning udrullet på alle vaskerier og hovedkontor
- Sikret vidensdeling og forbedret dataindsamling på arbejdsulykker
- Øget fokus på sikkerhed i distributionen

FOKUSPUNKTER 2023

- Færre arbejdsulykker
- Fortsat fokus på ergonomi og fastholdelse af elastiktræning samt udvide elastiktræning til alt udekørende personale.
- Teste og udrulle Exo-skelletter i produktionen
- Implementere nyt APV-system og mulighed for spotmålinger af medarbejdertrivsel

Sundhed i fokus

Sunde vaner og en indsats for lavere sygefravær

I 2022 har vi forsat været optaget af at beskytte vores medarbejdere mod arbejdsulykker, unødigt belastning og nedslidning – og vi har fokuseret på at få skabt gode og sunde vaner hos vores medarbejdere i arbejdstiden.

Ambitionen for 2022 var at nedbringe det gennemsnitlige sygefravær til under 4 %. I stedet så vi en stigning i vores sygefravær til 5,36 %. Den præcise årsag kender vi ikke, men vi kan konstatere, at der efter covid-19 er sket et paradigmeskifte, i hvornår man melder sig syg. Vi har under pandemien vænnet os til restriktioner, som vi har fulgt meget nøje for at minimere risikoen for at smitte andre – og måske har det ført til, at flere medarbejdere i dag er mere forsigtige og undgår at møde på arbejde, hvis de er sløje eller forkølede.

Vi vil i 2023 have mere fokus på sygefravær og de bagvedliggende årsager, samt fokusere på de forskellige medarbejdergrupper, så vi kan hjælpe med at sikre et lavere sygefravær. Vores arbejde med at nedbringe ulykker med fravær vil også være et indsatsområde for at reducere vores samlede sygefravær.

Bus kørte ud med sundheds- og pensionsrådgivning til vaskerimedarbejdere

At arbejde på et vaskeri er naturligt hårdt for kroppen, og for at fremme vores medarbejders sundhed og trivsel havde vi i 2022 arrangeret, at vores landsdækkende vaskerier fik besøg af Sundhedsbussen. Sundhedsbussen er et tilbud fra PensionDanmark, som alle vores produktionsmedarbejdere har en pensions- og sundhedsordning hos, og bussen kørte i perioden fra juni til oktober 2022 rundt til vores vaskerier.

I bussen var der både en sygeplejerske og pensionsrådgiver, som kunne teste, guide og rådgive vaskerimedarbejderne ud fra deres individuelle sundheds- og pensionsbehov, samt fortælle om de forebyggende behandlingstilbud i deres sundhedsordning.

”

Jeg er 26 år, og sundhedstesten i bussen viste, at min bodyage kun er 18 år – så det var super dejligt at blive bekræftet i, at min krop har det rigtig godt. Lige nu har jeg slet ikke brug for nogen form for behandling, men det er rart, at jeg nu har fået mere viden om alle de gode muligheder og tilbud, som jeg har i min sundhedsordning, for jeg vil helt sikkert gøre brug af de tilbud, hvis jeg en dag får behov for hjælp (...) og jeg vil i høj grad anbefale andre at besøge Sundhedsbussen, for det er så nemt.

Den holder lige udenfor ens arbejde, og når nu man får en mulighed for at få testet sin sundhed i arbejdstiden, er det jo bare at få det gjort.”

**Thomas,
Produktionsmedarbejder i
Elis Løgumgaard**

Vi forebygger nedslidning med elastiktræning

I 2022 fik vi bredt elastiktræning ud på tværs af alle afdelingerne – og en intern undersøgelse viser tydeligt, at træningen både har reduceret mængden af gener og smerter i forbindelse med arbejdet, samt ført til større arbejdsglæde og øget socialt samvær blandt medarbejdere.

Nedslidning er vores største udfordring på arbejdsmiljø-området, da tunge løft og ensidigt, gentaget arbejde er en del af dagligdagen på et vaskeri. For at reducere risikoen for gener, smerter og nedslidning, introducerede vi i 2021 elastiktræning på vores vaskeri i Taastrup som et pilotprojekt. Det var en stor succes, og vi har derfor i 2022 bredt elastiktræningen ud til alle vores afdelinger i Danmark. Træningen bliver instrueret af dedikerede medarbejder-ambassadører i hver afdeling, som sikrer sjove og varierede øvelser.

I 2023 har vi et mål om at introducere elastiktræning til alt udekørende personale, som indtil nu har været de mest udfordrende grupper at inddrage i den ugentlige træning, da disse medarbejders hverdag ikke udelukkende er knyttet til en afdeling.

Elastiktræning skaber glæde, energi og fællesskab blandt medarbejdere

Efter opstart af elastiktræning oplevede medarbejderne:

70%
færre gener og smerter

92%
øget socialt samvær med kollegaer

85%
større arbejdsglæde

FAKTA OM ELASTIKTRÆNING

På vaskerierne træner afdelingerne enten 3 gange om ugen i 5 minutter eller 2 gange om ugen i 10 minutter. På hovedkontoret gennemføres elastiktræning hver dag i 5-10 min.

Alle afdelinger har mellem 5-20 uddannede ambassadører, som har en central rolle i at sørge for, at elastiktræningen bliver udført effektivt og kontinuerligt. Det er ambassadøren, der planlægger dagens trænings-program, viser øvelserne for sine kollegaer og får alle med til en aktiv pause i løbet af arbejdsdagen.

**Kommentarer fra ambassadører:
Hvilke fordele oplever du ved rollen som ambassadør?**

"Selvudvikling og øget selvtillid"

"Jeg kan godt lide at være motiverende. Jeg får lov til at være med til at dyrke hold-ånden"

"Det er glæden ved at se mine kollegaer glade"

"Det har givet mig mere selvtillid"

**Kommentarer fra andre medarbejdere:
Hvilke ændringer har du oplevet, siden I startede på elastiktræning?
Og hvilke andre fordele ser du ved træningen?**

"Humøret er højt, og alle er med"

"Man går glad til pause"

"Det er givende og sjovt. Vi får grinet samtidigt med, at vi får løsnet op og bygget lidt flere muskler op"

"Mere energi i dagligdagen og fysisk overskud"

Sikkert arbejdsmiljø

Vi stræber hver dag efter at give vores medarbejdere et mere sikkert arbejdsmiljø, der beskytter dem mod ulykker.

Fokus på arbejdsulykker

Det er vores klare ambition, at ingen skal komme til skade af at gå på arbejde. Det er desværre ikke alle ulykker, som vi kan helgardere os imod – en af vores chauffører kan f.eks. blive involveret i et trafikuheld, som skyldes en anden uopmærksom bilist. Vi skal naturligvis gøre alt, hvad vi kan, for at forebygge alle typer af ulykker, men det er primært de arbejdsulykker, der kunne være undgået, som vi har fokus på, men som vi desværre ikke nåede vores målsætning om at nedbringe i 2022.

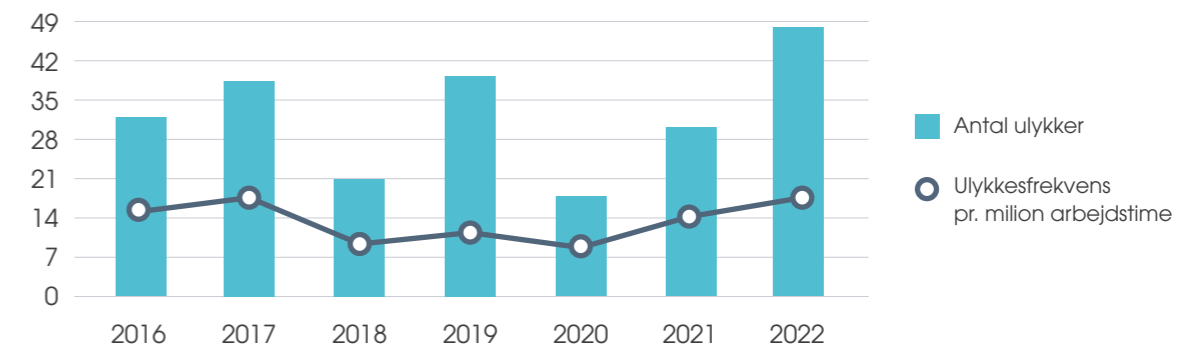
Vi havde som 2022-mål at nedbringe ulykkesfrekvensen med 60 % ift. 2016, men desværre steg antallet af arbejdsulykker i 2022. I 2020 havde vi 18 arbejdsulykker med fravær, i

2021 ramte vi 31, og i 2022 er antallet steget yderligere til 47 arbejdsulykker med fravær.

Den udvikling skal vi have bremset i 2023. Vi har derfor implementeret en række nye tiltag med involvering på alle niveauer af organisationen til årsagsanalyser, forbedringer og vidensdeling.

Ser vi på antallet af arbejdsulykker uden fravær, er det ligeledes steget i 2022. Det skal dog også ses som et positivt resultat af, at vi har gjort en målrettet og større indsats over de seneste år for at opnå en højere grad af registrering af hver en skramme, som medarbejderne får i forbindelse med arbejdet. Det betyder, at vi i langt højere grad ser skader som klemte fingre og klemmelus, små rifter, ødelagte briller og blå mærker ind-rapporteret som arbejdsulykker. Og den udvikling er rigtig positiv, da enhver type skade er vigtig indsigt i vores indsats for at komme tættere på vores ambition om nul arbejdsulykker.

Ulykker med fravær

Øget overblik og indblik i arbejdsulykker

I 2022 satte vi øget fokus på at lave risikovurderinger og årsagsanalyser samtidig med, at vi introducerede to nye tiltag. Først og fremmest har vi etableret en platform for vidensdeling om vores arbejdsulykker på tværs af vores danske afdelinger, som er blevet taget godt imod. Som et værktøj til at lære af hinanden, skal vores afdelinger fremover dele hændelsesforløb, årsagsanalyse, korrigerende og forebyggende handling med de øvrige afdelinger.

Desuden har vi skabt et bedre overblik over arbejdsulykker med og uden fravær ved opsætningen af et interaktivt safety dashboard i PowerBI. Derigennem kan vi på afdelingsniveau og samlet for Elis få overblik over ulykkestyper, kropsdele der beskadiges, hvilke jobfunktioner, der har været ude for en ulykke, og hvor ulykkerne sker. På den måde kan vi prioritere vores indsatsområder og træffe velfunderede, datadrevne beslutninger for, hvordan vi gør Elis til en mere tryk og sikker arbejdsplads for os alle.

I 2022 har vi registret hos vores kunder:

52 sikkerhedsobservationer med usikre leveringsforhold

14 ulykker uden fravær

6 ulykker med fravær

Derfor vil vi sætte endnu mere fokus på leveringsforhold i 2023

Vi har rigtig meget fokus på at få indsamlet så mange sikkerhedsobservationer som muligt, da der er en direkte sammenhæng mellem antal af sikkerhedsobservationer og reduktion af ulykker.

I 2022 har vi lavet **897** sikkerhedsobservationer.

Sikkerhed i distributionen

I regn, sne og slud, skal vasketøjet ud

Fra vores nye safety dashboard kunne vi se, at en stor del af arbejdsulykkerne i 2022 var faldulykker. Samtidig ved vi fra tidligere år, at vinterhalvåret med regn, is og sne øger risikoen for faldulykker. Vi kunne også se, at størstedelen af faldulykkerne sker på vaskerierne og oftest skyldes vådt underlag, mens knap 1/3 af ulykkerne sker ude på kundens område. Derfor sendte vi i efteråret ekstra kampagnemateriale rundt til alle vores afdelinger for at sætte fokus på indsatser, der kan forebygge både indendørs og udendørs fald. Samtidig modtog alle vores kunder også en flyer med tre simple råd til, hvordan de kan beskytte vores chauffører mod faldulykker på deres områder.

Vi har desuden i 2022 haft fokus på at styrke vores salgs- og servicekonsulenters viden om vigtigheden af gode distributionsforhold. På en fælles samling fik alle mulighed for selv at afprøve opgaverne som chauffør ved at køre med bure og lægge måtter ud. Initiativet kan forhåbentlig bane vej for, at vi bliver endnu bedre til at tage dialogen om chaufførers sikkerhed, når vi indgår nye aftaler med vores kunder.

OMTANKE FOR LOKALSAMFUND OG VÆRDIKÆDE

Vi har ikke kun et ansvar for at passe godt på vores medarbejdere. Vores ansvar strækker sig til hele vores værdikæde, fra de tætteste naboer til de fjerneste leverandører rundt om i verden. Det kan du læse mere om i dette afsnit, der samtidig beskriver, hvordan vi sikrer, at vi opfylder vores kunders hygiejnestandarder og beskytter deres personlige oplysninger.

HØJDEPUNKTER 2022

- Indført ny politik for sletning af e-mails ift. GDPR
- Gennemført selv-evaluering af leverandører

FOKUSPUNKTER 2023

- Kortlægge og risikovurdere værdikæden og sikre arbejde med de væsentligste samarbejdspartnere
- Stærkere samarbejde lokalt og på koncernniveau omkring screening af leverandører

Ansvar i leverandørkæden

Vi ønsker at tage ansvar på tværs af hele vores værdikæde. Vi er meget bevidste om, at vi indgår i en kompleks værdikæde, hvor vi skal tilsikre en bæredygtig indkøbspraksis.

Vi har en CSR-politik og en Code of Conduct, som alle leverandører skal efterleve. Vi har strategisk valgt at satse på et afgrænset antal nordiske tekstilleverandører, da det gør det muligt for os at opbygge et langsigtet og tillidsfuldt samarbejde, hvor vi år efter år udvikler vores tekstiler i en mere bæredygtig retning.

Vores leverandørscreening foretages primært af den centrale indkøbsorganisation i vores koncern, og ud fra en risikovurdering auditeres udvalgte leverandører af en tredjepart. I 2022 gennemførte Elis Group ved hjælp af tredjepart 24 eksterne audits hos vores leverandører. I 2022 screenede vi en stor del af de danske leverandører med en omsætning over 10.000 kr. Vi har en løbende proces for at forbedre vores vurdering af leverandører og sikre, at vi tager fat, hvor det er mest relevant. Dette arbejde foregår i samarbejde med vores koncern.

Da vores kerneprodukt er tekstiler, som repræsenterer en kompleks, socialt og miljømæssigt udfordret industri, er det nødvendigt, at vi styrker vores due diligence-arbejde og indsats ift. at kortlægge, vurdere og håndtere risici i værdikæden.

Vores indkøbsstrategi vil leve videre i vores nye strategiperiode, og vi vil arbejde med indkøb med fokus på de tre bundlinjer: økonomi, miljø og det sociale.

"Establishing long-term relationships with our partners is a key step in our responsible purchasing approach.

Our objective is to guarantee the balance between the economic performance of our supply chain and the ethical, societal and environmental requirements."

Emilie Jansingh,
Supplier quality and Laboratory
Manager i Elis Group

PROCES FOR LEVERANDØRSCREENING PÅ KONCERNNIVEAU

- Underskrevet Code of Conduct
- Risikovurdering på basis af internationale rapporter, f.eks. amfori's Country Risk Classification
- Selv-evaluering
- Tredjeparts auditrapporter
- Gennemførelse af tredjeparts audits
- Opfølgning på audits ved behov

Kundens sikkerhed

Hygiejne på vores vaskerier

Vores specialudviklede vaskeløsning sikrer, at alt tøj og linned vaskes bakteriologisk rent ud fra anbefalingerne i Statens Serum Instituts Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer (NIR). Vaskerierne kontrolleres uanmeldt af Teknologisk Institut med ca. 15 måneders mellemrum ift. efterlevelse af branchestandarden. I Elis har vi en dedikeret medarbejder, der arbejder struktureret med vores hygiejne på alle vaskerier og sikrer læring på tværs og efterlevelse af vores branchestandard. Samtidig repræsenterer medarbejderen Elis i arbejdet omkring revision af branchestandarden. På den måde sikrer vi, at vi får hævet barren på vores hygiejne, så vi hele tiden er på forkant med vores kunders skærpede krav.

Syv af vores vaskerier vasker tekstiler for sundhedssektoren, og de er certificeret ud fra bl.a. DS2451-8 (styring af infektionshygiejne i sundhedssektoren). Vi har også fire vaskerier, som vasker tekstiler for fødevarerindustrien og er certificeret ud fra ISO 22000 (fødevarerikkerhed).

Beskyttelse af personlige oplysninger

I Elis har vi et dedikeret team med ansvaret for de overordnede retningslinjer inden for GDPR, så vi sikrer, at alle kunders og medarbejders persondata håndteres efter kravene i Persondataforordningen (GDPR), og vores virksomhed er hvert år siden 2020 blevet godkendt af eksterne revisorer ud fra ISAE 3000-standard.

De medarbejdere, som er i berøring med persondata, trænes kontinuerligt indenfor GDPR, og alle funktionærer gennemfører mindst en årlig online-træning i datasikkerhed og GDPR. I 2022 gennemførte 74 % GDPR-træningen, hvilket er en forbedring på 19 % i forhold til 2021. Vi stræber efter at opnå en gennemførselsprocent på 80 % i 2023.

Elis har på koncernniveau indført en ny politik om, at alle e-mails automatisk slettes efter to år. Sletning af mails sker løbende. Der er dog lavet undtagelser for salg, kundeservice og afdelingschefer, der i en overgangsperiode har fået fem år til at rydde op. I 2025 vil fristen på to år være gældende for alle.

Lokalsamfund

Naboer til vores produktion

Vi vil tage ansvar for at begrænse vores negative påvirkning på de mennesker, der bor tæt på vores virksomhed. Størstedelen af vores vaskerier er placeret i industrikvarterer, hvor vi ikke er til gene for borgerne, men i enkelte byer ligger vores vaskerier tættere på beboelsesområder. På de konkrete lokationer forsøger vi altid at tage hensyn og udvise omtanke for naboerne. De primære årsager til naboklager handler om støj - oftest trafikstøj. Derfor er vi meget opmærksomme på at planlægge vores kørsel, hvor det typisk er mindre forstyrrende for beboerne.

I 2022 har vi behandlet en enkelt støjklage, som blev løst ved opsætning af støjreducerende afskærmning ved en skorsten. Vores afdelinger i beboelsesområder prioriterer at have en tæt dialog med både borgere og kommune, og på den måde stræber vi efter at løse udfordringer i opløbet.

Samarbejde med myndigheder og kommunale projekter

Vi gør meget ud af at deltage i de kommunale erhvervsnetværk. Bl.a. er vi med i Gladsaxe Erhvervs bæredygtighedsgruppe, hvor vi sammen med øvrige virksomheder i kommunen deler erfaringer og taler om, hvordan vi kan bidrage til den grønne omstilling lokalt.

På samme måde har vi dialog med Hillerød kommune, hvor vi vender, hvordan vi kan understøtte kommunen i at blive mere bæredygtig og bidrage til deres DK2020 Klimaplan, hvor de arbejder med reduktion af CO2 og klimatilpasning ift. stigende regnmængder.

Netop de stigende regnmængder har vi dialog med Holbæk kommune omkring, da vores vaskeri i Holbæk samarbejder med kommunen om, hvordan vaskeriet kan aftage regnvand til vask og hjælpe kommunen med at være mere klimarobust ved de store regnmængder, der kommer ind i mellem. På den måde samarbejder vi om det lokale klima i vores nærhedsområder.

”Jeg er kommet i mange år på Elis’ vaskerier og kontrolleret hygiejnen og efterlevelse af branchestandarden. Det er en fornøjelse at opleve, at der er kommet en mere fokuseret indsats, og der bliver sat handling bag, når vi finder forbedringstiltag eller afvigelser på vaskerierne.”

Charlotte Fischer,
Teknologisk Institut

Vask for velgørenhed

En ustabil verden med høj inflation rammer fattige og sårbare børn hårdt. Derfor fortsatte vi i 2022 vores støtte til Ungdommens Røde Kors' ferielejre, hvor 1.400 udsatte børn og unge fik nogle gode sommeroplevelser hvor de blev set, hørt, krammet og heppet på af de mange frivillige – og hvor de kunne få venskaber og ferieminder

Vores industrivaskerier udlåner og vasker hvert år kvit og frit flere hundred hele sæt sengetøj og håndklæder for Ungdommens Røde Kors' ferielejre, og i 2022 vaskede vi i alt 3.830 kg.

"Elis' donation er en af de flotteste, der overhovedet bliver givet til vores ferielejre, og det er også en af de absolut længst løbende. År efter år har Elis støttet os, selv under corona og nu under inflationen har de prioriteret at fortsætte støtten. Faktisk skrev Elis selv til mig i år for at høre, om vi igen ville have deres hjælp, og det engagement synes jeg er vildt rørende.

Hos Ungdommens Røde Kors Ferielejr mærker vi jo også inflationen, der gør det dyrere at afholde ferielejrene, og hvis vi selv skulle betale for at leje og få vasket alle de tekstiler, ville vi have færre penge til oplevelser til børnene."

Christian Lunøe,
Partnerskabsansvarlig hos
FødevareBanken

I Ronald McDonald Hus ved Rigshospitalet er der hjerte- og husrum til familier, der har et barn med en alvorlig sygdom – og vi donerer og vasker hver uge alt husets linned.

Siden 2006 har vi vasket husets linned. Det er vores måde at række ud til familier, der har børn med livstruende sygdomme. I 2022 vaskede vi i alt 8.263 kg. for Ronald McDonald Hus, hvor vi også var med til at fejre husets 20 års jubilæum ved Rigshospitalet.

"Af virksomhederne får familierne i Ronald McDonald Hus bl.a. stillet planter, akvarie, frisør, massør, frugt og billetter til FCK-fodboldkampe til rådighed. Og den vaskehjælp, vi får fra Elis, har langt større værdi for os, end hvis de havde støttet os økonomisk.

For familierne er det bedste, at de sparer så utroligt meget tid, som de kan bruge på at være sammen med deres syge børn, når de kun selv skal vaske deres tøj – og de bare kan gå ud i et skab og hente rent dyne- og pudebetræk, lagner, håndklæder osv. Og for vores frivillige var det tidligere en alt for tidskrævende opgave at hjælpe med linnedvask. Så Elis' støtte er vi fantastisk glade for."

Rikke Holm,
Leder af Ronald McDonald Hus
i København

12.6, 12.7,
12.A

17.11, 17.16,
17.17

GOVERNANCE

Vi leder vores virksomhed ud fra et stærkt fundament af forretningsetik og compliance-aktiviteter

Vores forretningsetik og fundament af compliance-aktiviteter er helt afgørende for, at vi kan kalde os en ansvarlig virksomhed og nå vores strategiske målsætninger. Lovgivningen skal til enhver tid overholdes, og for at vi kan være på forkant med lovgivningen, arbejder vi kontinuerligt med at forebygge vores risici og negative påvirkning på klima og miljø, mennesker og samfund. På den måde er vores fundament med til at sikre, at vi styrker og styrer vores indsatser og arbejder systematisk og målrettet med kvalitet og bæredygtighed. I dette afsnit kan du få et indblik i vores processer og retningslinjer samt certificeringer inden for kvalitet, miljø, arbejdsmiljø, samfundsansvar, persondata og FN's verdensmål.

HØJDEPUNKTER 2022

- Medlem af UN Global Compact Network Denmark

FOKUSPUNKTER 2023

- Genoptage og udvikle træning inden for anti-korruption
- Implementere forventede EU-standarder inden for CSR due diligence og CSR-rapportering
- Opdatere og styrke vores risikovurdering

ORGANISERING AF CSR-ARBEJDET

Vores CSR-arbejde er drevet af et centralt CSR-team med direkte reference til Elis' administrerende direktør. Vi arbejder desuden tæt sammen med det centrale CSR-team i koncernen og med de lokale teams på tværs af de øvrige 28 lande. På den måde kan vi trække på hinandens kompetencer og viden og samarbejde omkring lokale og globale projekter.

I den danske organisation har vi desuden en styregruppe, som sikrer, at vores strategi har fremdrift og lever på tværs af organisationen. De enkelte aktiviteter er forankret i projektgrupper med deltagere bredt fra organisationen.

På hvert vaskeri har vi dedikerede koordinatører, som har ansvar for at implementere vores CSR-initiativer lokalt. Den lokale afdelingschef er ansvarlig for vaskeriets bæredygtighedsindsats og refererer til vores regionsdirektører, som er medlem af direktionen.

UN GLOBAL COMPACT

Som international virksomhed har Elis-koncernen været medlem af Global Compact under FN siden 2006. Med afsæt i de ti principper inden for menneskerettigheder – herunder arbejdstagerrettigheder – miljø og anti-korruption samt verdensmålene, støtter Global Compact medlemsvirksomheder og organisationer i deres arbejde med at fremme bæredygtig udvikling i verden. Principperne giver en fælles etisk og praktisk ramme for virksomhedsansvar og er baseret på internationale konventioner og aftaler, f.eks. OECD's retningslinjer, ILO's konventioner om arbejdstagerrettigheder, FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhverv samt Riodeklarationen.

I 2022 meldte vi os ind i det lokale Global Compact-netværk (GCDK) for danske virksomheder og organisationer, der har tilsluttet sig FN's Global Compact. Det har vi gjort for at vise vores opbakning til bæredygtig udvikling i verden og for at styrke vores engagement inden for samfundsansvar.

LEDELSESSYSTEM

For at vi kan gøre vores arbejde med bæredygtighed mere målrettet og struktureret, har vi et internt digitalt ledelsessystem, som er den bærende del i vores forretningsfundament. I efteråret 2021 introducerede vi et nyt system i Elis, som vi har navngivet STAR. STAR giver en opdateret struktur på vores arbejde og en bedre dokumentation på, hvordan vi arbejder med bæredygtighed og samfundsansvar. Det nye ledelsessystem kan i højere grad end vores tidligere system være med til at skabe overblik og sikre, at vi anvender ensartede forretningsprocedurer på tværs af vores forskellige afdelinger og forretningsområder.

I 2022 arbejdede vi dedikeret på at få det nye ledelsessystem til at leve ude i alle afdelingerne med stor hjælp fra vores kvalitets- og miljøkoordinatører. Generelt indeholder ledelsessystemet vores dokumentation, herunder procedurer for hvordan vi som virksomhed skal agere for at bibeholde vores høje compliance-niveau og status i markedet. Dertil kommer retningslinjer for, hvordan vi skal behandle hinanden, samt hvordan vi omgås maskiner, biler og bure sikkert. Det er også i ledelsessystemet, vi opbevarer risikoanalyser, dokumentation for vores certificeringer, audit-rapporter og alle de standarder, vi følger. Desuden fik vi i 2022 integreret et nyt afvigelsessystem i vores ledelsessystem, der giver medarbejderne mulighed for at indrapportere hændelser, sikkerhedsobservationer og forbedringsforslag for alle områder i forretningen.

ANTI-KORRUPTION

I Elis har vi en nultolerance-holdning til korruption. Derfor har vi bl.a. en gavepolitik samt en anti-korruptions- og bestikkelsespolitik for at sikre, at vi har de nødvendige systemer og procedurer for at kunne forhindre korruptionsformer som f.eks. tyveri, bedrageri, underslæb, bestikkelse og afpresning. Vi vil i 2023 genoptage træning i anti-korruption for medarbejdere, som i deres daglige arbejde har flere faldgruber i forhold til korruption og bestikkelse.

Det er vores vurdering, at vi har de største risici inden for korruption i vores leverandørkæde. Derfor modtager alle vores direkte leverandører vores Code of Conduct gældende for hele Elis-koncernen, som forpligter vores leverandører til at sikre anti-korruption. Da vi er en del af en fransk virksomhed, er vi i Elis også underlagt den franske lov The Loi Sapin II, der anses for at være den mest omfattende lovgivning inden for anti-korruption og bestikkelse.

WHISTLEBLOWER-ORDNING

Vi værner om vores virksomheds værdier i overensstemmelse med Elis' etiske kodeks, der deles af alle koncernens medarbejdere. For at beskytte vores fælles værdier har Elis-koncernen oprettet en whistleblowerordning, hvor alle anonymt kan indrapportere enhver situation, der er i strid med loven eller er i konflikt med vores virksomheds værdier.

Whistleblowerordningen er tilgængelig på vores website og garanterer fuld fortrolighed for anmelder. Det digitale set-up omkring whistleblowerordningen ligger uden for vores koncerns informationssystem, på servere, der er underlagt den højeste sikkerhed, og kun tilgængeligt for koncernens compliance officer.

Vi anbefaler vores medarbejdere at indrapportere til en leder eller HR, da det giver os bedre mulighed for at håndtere situationen lokalt i Danmark. I 2022 fik vi en enkelt anmeldelse gennem den officielle whistleblowerordning, som er håndteret og lukket. Elis-koncernens anti-korrupsionsprogram inkluderer også en whistleblowing-politik, der findes online og på mere end 18 sprog.

PARTNERSKABER - VI KAN IKKE GØRE DET ALENE

Vi arbejder tæt sammen med vores kunder, leverandører og en lang række andre samarbejdspartnere, som er en vigtig del af vores bæredygtighedsrejse. De hjælper os med at udvikle innovative løsninger og udnytte ny teknologi – og vi afsøger konstant nye muligheder for partnerskaber, der kan flytte os hurtigere frem mod vores ambitiøse CSR-mål.

Vi deltager aktivt i en række forskningsprojekter, i samarbejde med fx Teknologisk Institut og Lifestyle & Design Cluster. Vores vandfiltreringsprojekt i Karup er et eksempel på, hvordan vi har videreudviklet et vellykket testprojekt med Teknologisk Institut.

2023 vil byde på endnu flere partnerskaber og projekter, der går på tværs af vores værdikæde - for sådan finder vi sammen de bedste løsninger.

CERTIFICERINGER INDEN FOR BÆREDYGTIGHED

Vi er en certificeringstung virksomhed, og det er vigtigt for os hele tiden at opretholde og udbygge vores certificeringer, så vores kunder og samarbejdspartnere har en uvildig tredjeparts ord for, at vi sætter handling bag det, vi siger. Kravene i vores certificeringer øges konstant, og det hjælper os med at hæve barren og drive en åben og fremtidssikret forretning. Vores vaskerier har været svanemærkede i 10 år, og vi var blandt de første 10 virksomheder, der i 2012 blev certificeret inden for samfundsansvar. Derudover har vi en række ISO-certificeringer inden for arbejdsmiljø og miljøledelse. Som den første virksomhed i verden opnåede vi i 2019 at blive verdensmåls-certificeret af Bureau Veritas, og i 2022 blev vi re-certificeret i denne.

Vi får regelmæssigt ekstern audit fra vores certificerende organer og kunder, som tjekker, at vi lever op til standarder og aftaler, og at vi kontinuerligt udfordrer os selv på de punkter, hvor vi kan hæve barren. I 2022 fik vores afdelinger i alt 19 eksterne audits.

ECOVADIS PLATIN-MEDALJE

Efter at Elis-koncernen 5 år i træk har modtaget CSR-standardens EcoVadis' Guld-medalje, opnåede Elis-koncernen i 2022 den højeste medalje, nemlig Platin-medaljen. Med denne anerkendelse placerer Elis sig i top 1 % af de bedste virksomheder, ud af de mere end 90.000 virksomheder på verdensplan, der i dag samarbejder med EcoVadis.

I Elis er vi stolte af at vinde denne udmærkelse, der er med til at fremhæve vores veletablerede og langsigtede engagement i CSR og vores årlige fremskridt.

Risikoanalyse

Vores arbejde med CSR og bæredygtighed er i høj grad styret af, hvor vi som virksomhed har de største risici i forhold til klimaet og miljøet, driften og ikke mindst vores medarbejdere og det øvrige samfund, som vi er en del af.

At vi kender og kan navigere i vores risici og muligheder, er afgørende for, at vi kan udvikle og beskytte vores forretning. Hvert år opdaterer vi vores risikovurderinger både centralt og i en proces, som inkluderer samtlige af vores afdelinger.

Hver afdeling laver deres egen risikovurdering, hvor de væsentligste risici for hver afdeling implementeres i deres lokale strategy deployment og handlingsplaner.

I skemaet kan du læse om vores væsentligste risici inden for social bæredygtighed, klima, miljø og governance.

I 2023 vil vi dykke endnu længere ned i vores forpligtelser i forhold til internationale standarder og kommende EU-lovgivning for virksomheders samfundsansvar.

KLIMA OG MILJØ

STØRSTE RISICI

NEGATIV PÅVIRKNING

HÅNDTERING OG MULIGHEDER

Forbrug af tekstiler

Tekstiler kasseres for tidligt ift., hvad de er designet til at kunne holde.

Forlænge levetiden på tekstiler i samarbejde med vores kunder, fokus på egen produktion og reduktion af svind

Forbrug af naturgas

Vores vaskerier benytter en betydelig mængde naturgas i produktionen for at kunne opretholde driften.

Fokus på at nedbringe forbruget af gas og udskifte gas med vedvarende energikilder.

SOCIAL BÆREDYGTIGHED

Leverandører (alle tre bundlinjer)

Tekstilindustrien er kendt for at være udfordret på korrupsion, dårlige arbejdsforhold og øvrige krænkelse af menneskerettighederne.

Strømline og styrke risikoscreening af leverandører på tværs af Elis Koncernen.

Derudover, så er tekstilproduktion enormt ressourcekrævende og miljøbelastende.

Fokus på tættere samarbejde med væsentligste leverandører og mindske antallet af leverandører.

Øge indkøb af certificerede tekstiler.

Arbejds miljø og sikkerhed

Arbejdsulykker kan medføre personskader, forringe effektivitet eller føre til opsigelser.

Fortsat sikre, at vores politikker og procedurer for medarbejdernes sikkerhed bliver fulgt.

Styrke fokus på vidensdeling, risikoanalyser på maskiner og analyser af ulykker.

Inddrage medarbejderne og AMU i at skabe et mere sikkert arbejdsmiljø.

GOVERNANCE

IT sikkerhed

Forsøg på angreb på vores servere og stjæle vores data med potentielt læk af personfølsomme data, økonomisk tab, kundetab og tab af omdømme.

Opretholde ISAE 3000-revisionserklæring type 1.

Uddanne medarbejdere i phishing.

Væsentlighedsanalyse

Vi vurderer kontinuerligt, om vores indsatser i tilstrækkelig grad understøtter de bæredygtighedsemner, som vurderes som væsentlige for Elis. Bæredygtighedsagendaen er bred og kompleks, og vi ønsker at rette vores fokus og ressourcer mod det, der skaber mest værdi.

Vi har opdateret væsentlighedsanalysen som led i udformningen af vores nye strategi. Den er baseret på en intern rundspørge hos vores kundeansvarlige, gennemgang med direktionen, vores risikoanalyse samt CSR-teamets generelle vurdering af udviklingen indenfor rapporteringskrav, lovgivning og trends indenfor ESG-agendaen.

”Vi oplever, at de offentlige kunder stiller flere krav til bæredygtighed i udbuddene. Der er en stigende tendens til, at miljø og bæredygtighed indgår i tildelingskriterierne og vægter typisk mellem 10-30 % i forhold til service, kvalitet og pris.

De offentlige kunder fokuserer meget på grøn distribution og hele produktets livscyklus inklusiv LCA-beregninger, genbrug og genanvendelse.”

Mary Anne Torres Marcussen,
Teamleder - Bid Manager i Elis

EFTERSKRIFT

Nu hvor du har læst vores CSR-rapport, står det nok klart for dig, at vi i 2022 – ligesom resten af erhvervslivet – var mærket af ustabiliteten i verden. Jeg er dog taknemmelig for, at jeg oprigtigt kan sige, at vi på flere måder kom styrket ud af året med værdifulde læringer, som vi kan bygge videre på. I 2022 betød de stigende gas- og elpriser blandt andet, at vores fokus på at optimere energiforbruget var større end nogensinde; Vi fik knækket koden til, hvordan vi fremover kan genanvende de fleste af vores kasserede tekstiler; Vi holdt vores første CSR-uge, hvor vores medarbejdere fik gode råd om, hvad de selv kan gøre for at agere miljøvenligt på arbejdet og i privatlivet. Og i vores måttevaskeri i Karup oplevede vi et reelt gennembrud, da vores testresultater viste, at vi var lykkedes med at rense vaskevandet så effektivt for både mikroplast og metaller, at det kunne genanvendes i et lukket kredsløb uden at udlede spildevand.

Når jeg ser ind i 2023, er jeg også fuld af positive forventninger: I CSR-afdelingen har vi fået et nyt team, som skal bane vej for, at vores nye strategi, Sammen om fremtiden, kommer ud at leve i alle vores afdelinger og blandt alle vores medarbejdere – for CSR er en fælles opgave, som vi kun kommer i mål med, når vi alle løfter sammen. Det nye CSR-team styrker desuden vores kompetencer indenfor både compliance med fokus på social bæredygtighed og vores viden indenfor tekstiler, klimaregnskaber og data – og især evnen til at måle og dokumentere vores CSR-indsatser bliver essentiel i de kommende år, hvor vi vil fokusere målrettet på at finde metoder til at indsamle de data, som vi skal levere til EU's nye direktiv om virksomheders bæredygtighedsrapportering: CSRD. Fremover vil vi også øge CSR-samarbejdet og vidensdelingen på tværs af Elis-koncernens lande, ikke mindst når vi i fællesskab skal stræbe efter klimavidenskabeligt baserede mål og nedbringe CO2-udledningen ud fra Science Based Targets.

Når det kommer til vores indsats for mennesker, ser jeg især frem til, at vi i år vil gøre endnu mere for at fremme arbejdsglæden og nedbringe antallet af ulykker, som i 2022 desværre var for højt. Vi vil gå mere i dialog med vores kunder om at sikre trygge arbejdsforhold for vores chauffører under leveringerne, og vi vil anvende risiko- og årsagsanalyser på tværs af vores landsdækkende afdelinger. For i sidste ende er det vores ansvar at sikre, at vores medarbejdere hver dag kan gå trygge og glade på arbejde – og gøre den forskel, som vi drømmer om, for vores kunder, mennesker og miljøet.

Christina Saxkjær,
CSR-chef

METODE, DEFINITIONER OG DATA

Du kan i dette afsnit læse mere om vores metode for rapporteringen, klimaregnskabet, samt de indikatorer, som vi bruger til at måle på vores CSR-indsatser.

Afgrænsninger i CSR-rapporten

CSR-rapportens indhold beskriver Elis Danmarks aktiviteter, medmindre det står specifikt beskrevet, at der er tale om Elis-koncernen. Rapportens data er baseret på månedlige og årlige rapporteringsprocedurer fra vores afdelinger i henholdsvis Aalborg, Kjellerup, Karup, Aarhus, Kolding, Holsted, Varde, Svendborg, Løgumgaarde, Holbæk, Ølsted, Hillerød, Roskilde, Ishøj, Taastrup, Kastrup og Søborg. Vi har ikke medtaget data for vores Pest Control-afdeling, samt vaskeriet i Løgumkloster, da vi efter den nylige erhvervelse af disse to afdelinger endnu ikke har fået ensrettet datastyring for dem. Dette vil etableres i løbet af 2023, og afdelingerne vil indgå i næste års rapportering.

Klimaregnskabet

Vi har i klimaregnskabet fulgt afgrænsningen fra CSR-rapporten, og dermed ikke medtaget vores nyligt opkøbte Pest Control-afdeling, samt vaskeriet i Løgumkloster.

Data

Ved energi- og dieselforbrug er der anvendt forbrugsdata, som rapporteres månedligt fra afdelingerne.

Ved tekstildata har vi anvendt indkøbsdata for vores afdelinger – både indkøb gennem vores centrallager og direkte fra leverandører. Vi har foretaget udregning af mængder på baggrund af estimerede vægtangivelser for produkterne. I dataindsamlingen opdagede vi, at en mængde produkter ikke havde en vægtangivelse, ligesom at en mængde produkter er indkøbt udenom

vores system – for disse to kategorier har vi foretaget en forholdsmæssig beregning af samlet vægt, baseret på beløb.

Ved hygiejneprodukter samt måtter har vi ligeledes anvendt indkøbsdata fra afdelingerne. Datagrundlaget for disse to kategorier var dog ikke fyldestgørende, og vi har derfor sammenholdt med estimater fra afdelingerne selv, og på den baggrund udregnet indkøbte mængder. Det er et forbedringspunkt for os at få styrket datagrundlaget indenfor disse kategorier, så vi i højere grad kan anvende mængdedata og samme metode på tværs af de forskellige kategorier.

Ved de produkter og services, som vi har købt ind til internt brug i afdelingerne (fx kantine-ordning, reparation af maskiner, konsulenter, mm.) har vi kun haft adgang til fakturerede beløb, og ikke mængdedata. Ved kapitalgoder er vi ligeledes gået med fakturerede beløb. Data for kemi og emballage har vi dog fået fra vores leverandører.

Ved energi, udenfor scope 1 og 2, har det i år ikke været muligt at inkludere fjernvarme da koncernens værktøj ikke var udviklet til at inkludere det. Dette vil rettes op ved næste års klimaregnskab. Der er dog tale om et minimalt tal, da vi har meget lavt forbrug af fjernvarme.

Ved fragt har vi for upstream inkluderet fragt af alle tekstiler, hygiejneprodukter og måtter, kemi, emballage, containere/bure og UHF-chips. Vi har ikke inkluderet produkter, hvor vi kun har beløb og ikke mængder. Det er et forbedringspunkt for os at inkludere flere produkter. Der er anvendt info omkring produktionsland og fragtmetode fra de forskellige leverandører, og desuden anvendt en række estimater og antagelser i udregningen

af fragt. Desuden er inkluderet fragt fra vores centrallager til vores afdelinger, baseret på data fra transportleverandør. Enkelte af vores afdelinger anvender eksterne chauffører, og her har vi været udfordret på at få indhentet dieselforbrug. Ekstern distribution indgår i downstream fragt, og vi har udregnet ton.km. for denne kategori baseret på estimater for antal biler, ture og leverede mængder.

Ved affald har vi anvendt data fra vores renovationspartner. Her er også forbedringspotentiale i, sammen med leverandøren, at blive skarpere på kategoriseringen af de forskellige affaldsfraktioner.

Ved medarbejdertransport har vi anvendt data fra en intern rundspørge foretaget blandt alle medarbejdere i 2020. Der foretages ny rundspørge i løbet af 2023. Ved forretningsrejser har vi anvendt data fra rejsebureauer og desuden vores salgs- og marketingafdeling, som har booket grupperejser uden rejsebureau.

Emissionsfaktorer

For scope 1 og 2 har vi valgt at gå med emissionsfaktorer fra ADEME og Energinet. For el er anvendt 2021-emissionsfaktor (da 2022 emissionsfaktor ikke er klar tidligt på året) og denne metode er ligeledes fulgt for historiske udregninger af el-emissioner. For scope 3 har vi anvendt Elis koncernens nyudviklede værktøj for udregning af scope 3 udledninger, som følger GHG-protokollen. Emissionsfaktorerne for de forskellige kategorier ligger derfor indlejret i værktøjet, og vi har ikke ændret på disse. Det kan nævnes, at for tekstiler er anvendt emissionsfaktorer fra EcoAct, baseret på Higg, Ecolnvent og ADEME.

Forretning

INDIKATORER	INDIKATOR DEFINITION	2021	2022
Omsætning, mia. kr.	Nettoomsætning for Elis Danmark A/S	1,36	1,67
Betalt skat, mio. kr.	Betalt skat for Elis Danmark A/S	52,10	55,50
Antal lokationer	Alle danske afdelinger	19	22
Antal medarbejdere	Tal pr. udgangen af 2022	1.406	1.577
Omsætning bundet op på en cirkulær forretningsmodel	Andel omsætning bundet op i cirkularitet er opgjort ud fra leje, abonnement, vask, gebyr, miljøtillæg, leveringsgebyr og mærkepåsning Her indgår tekstiler, hygiejneløsninger og måtter	92%	89%
Samlet Leverede tons	Alle afdelingers leverede mængder. I alle vores "pr.kg-tal", regnes der med leverede mængder. Leverede mængder indrapporteres månedligt fra afdelingerne	53.668 ¹	64.488
Tekstiler Leverede tons	Alle afdelingers leverede mængder, undtagen vores måttevaskerier i Karup og Ishøj	N/A	48.903
Måtter Leverede tons	Leverede mængder fra vores måttevaskerier i Karup og Ishøj	N/A	15.584
Samlet Vaskede tons	Alle afdelingers vaskede mængder. Kan afvige fra leverede mængder pga. fx omvask. Vaskede mængder indrapporteres månedligt fra afdelingerne	53.950 ¹	64.291
Tekstiler Vaskede tons	Alle afdelingers vaskede mængder, undtagen vores måttevaskerier i Karup og Ishøj	N/A	49.691
Måtter Vaskede tons	Vaskede mængder fra vores måttevaskerier i Karup og Ishøj	N/A	14.600
Antal kunder	Angiver fakturerede leveringskunder, fordelt på unikke P-numre pr. udgangen af 2022	32.574	36.837

1. Den markant lavere mængde i 2021 kan i høj grad tilskrives Covid-19

Klima

INDIKATORER	INDIKATOR DEFINITION	2021	2022
Samlet mængde udledning, tons CO ₂ e	Indeholder scope 1, scope 2 (markedsbaseret) og scope 3	80.033 ¹	56.459
Samlet mængde udledning for scope 1, tons CO ₂ e	Baseret på vores forbrug af: Naturgas, olie, og diesel	13.597 ²	14.829
Scope 1 udledning, %		17,0%	26,3%
Samlet mængde udledning for scope 2, tons CO ₂ e (markedsbaseret metode for el)	Baseret på vores forbrug af: Elektricitet og (markedsbaseret) fjernvarme	3.385 ³	68 ⁴
Scope 2 udledning, %		4%	0,1%
Samlet mængde udledning for scope 2 (lokationsbaseret), tons CO ₂ e	Til sammenligning Baseret på vores forbrug af: Elektricitet (lokationsbaseret) og fjernvarme	1.120	1.437
Samlet mængde udledning for scope 3, tons CO ₂ e	Baseret på vores: Indkøbte varer og services, kapitalgoder, udledning fra energi (udenfor scope 1 og 2), fragt, affald, forretningsrejser og medarbejdertransport	65.316 ¹	41.563
Scope 3 udledning, %		82%	73,6%
kg CO ₂ e / leveret kg		1,49	0,88

1. Den markante forskel i udledning kan tilskrives ændret metode og stærkere datagrundlag for 2022. I scope 3 er vi gået fra primært spentbased data til mængdedata, ligesom emissionfaktorer for tekstiler også er ændret.

2. Fjernvarme var inkluderet i gasforbrug i 2021.

3. Fjernvarme er ikke med her, da det i daværende dataindsamling var inkluderet i gasforbrug. Ikke købt oprindelsescertifikater, derfor stor forskel på udledning fra elforbrug.

4. Vi har købt oprindelsescertifikater for hele vores el-forbrug i 2022, og med markedsbaseret metode, fremgår kun CO₂e-udledningen forbundet med fjernvarmeforbrug.

Energi, vand og kemi

INDIKATORER	INDIKATOR DEFINITION	2021	2022
Samlet energiforbrug, MWh	Samlet forbrug af gas og varme, samt elektrisk energi	63.599	73.469
kWh energi/leveret kg		1,19	1,14
kg CO2e/leveret kg - energiforbrug	Baseret på scope 1 + 2 (markedsbaseret) - undtaget diesel	0,251	0,180
Samlet energiforbrug for gas og varme, MWh	Inkluderer al termisk energi, herunder naturgas, fjernvarme, liquid gas, heavy fuel mm.	54.643	63.174
Samlet elektrisk energiforbrug, MWh	Inkluderer al elektrisk energi, herunder el købt fra nettet og el fra solpaneler samt elbilers forbrug	8.956	10.295
El fra solpaneler, MWh	El produceret fra egne solpaneler	N/A	227
Samlet vandforbrug, m3	Samlet vandforbrug for alle afdelinger. Forbrug indrapporteres månedligt fra afdelingerne	321.000	378.640
Samlet Vandforbrug, L/leveret kg	Baseret på indrapporteret vandforbrug fra alle afdelinger	5,98	5,87
Tekstiler Vandforbrug, L/leveret kg	Baseret på indrapporteret vandforbrug fra alle afdelinger, undtagen vores måttevaskerier i Karup og Ishøj	N/A	7,03
Måtter Vandforbrug, L/leveret kg	Baseret på indrapporteret vandforbrug fra vores måttevaskerier i Karup og Ishøj	N/A	2,23
Kemiforbrug, tons	Angiver vores samlede forbrug af kemi i afdelingerne. Indrapporteres månedligt	N/A	767
Miljømærket kemi - indkøbte mængder	Angiver andel af indkøbt kemi, der er miljømærket, dvs. certificeret ved Svanemærket eller EU-Blomsten. Baseret på data fra vores to største kemi-leverandører (85 % af indkøb)	51%	74%
Miljømærket kemi - kemiprodukter	Angiver andel af vores kemiprodukter, der er miljømærkede, dvs. certificeret ved Svanemærket eller EU-Blomsten. Baseret på data fra vores to største kemi-leverandører (85 % af indkøb)	43%	43%
Kemiforbrug, g/leverede kg		N/A	12

Produkter - Tekstiler

INDIKATORER	INDIKATOR DEFINITION	2021	2022
Indkøbte tekstiler, tons	Inkluderer linned, arbejdstøj, klude og mopper, samt diverse tekstiler. Mængde er baseret på estimerede vægtangivelser for de forskellige produkter. For produkter uden vægtangivelse og for produkter bestilt udenom systemet, er der estimeret en samlet vægt for disse kategorier, baseret på faktisk beløb, sammenlignet med total beløb indkøbt for.	N/A	1.230
Tekstilers andel af den samlede CO2e-udledning	Baseret på indkøbte mængder af linned, beklædning, klude og mopper, samt diverse tekstiler	N/A	32%
Udbud af mere bæredygtige tekstilprodukter	Angiver andel af tekstilprodukter i vores prislister, der indeholder anden certificering udover Oekotex 100 og/eller indeholder mere bæredygtigt materiale	15%	18%
Indkøb af mere bæredygtige tekstilprodukter	Angiver andel af indkøbte tekstilprodukter, der indeholder en certificering og/eller indeholder mere bæredygtigt materiale. Inkluderer linned, beklædning, klude og mopper. 0-vægt produkter samt produkter købt udenom indkøbssystem (hvor vi dermed ikke har mængdetal), er ikke medregnet her.	N/A	78%
Indkøb af mere bæredygtige tekstilprodukter indkøbt, udover Oekotex 100	Angiver andel af indkøbte tekstilprodukter, der indeholder en certificering, udover Oekotex 100, og/eller indeholder genanvendt eller økologisk materiale. Inkluderer linned, beklædning, klude og mopper og diverse tekstiler. 0-vægt produkter samt produkter købt udenom indkøbssystem (hvor vi dermed ikke har mængdetal), er ikke medregnet her.	5%	13%
Kasserede tekstiler, tons	Total mængde af kasserede tekstiler	401	409
Tekstiler til forbrænding, tons	Tekstiler sendt til forbrænding. Tal baseret på rapporter og data fra renovationspartner.	285	260
Tekstiler til genanvendelse, tons	Tekstiler sendt til genanvendelse (gælder alle former for recycling eller upcycling)	116	149
Tekstiler - genanvendelsesprocent		29%	36%

Kørsel - distribution og firmabiler

INDIKATORER	INDIKATOR DEFINITION	2021	2022
Total dieselforbrug, L	Inkluderer intern distribution og firmabiler. Kørselsgodtgørelse og ekstern distribution er ikke inkluderet, da vi ikke har dieselforbrug registreret for disse kategorier	1.400.764	1.315.745
Elforbrug i el- og hybridbiler, MWh	Inkluderer intern distribution og firmabiler. Forbrug fra egne + eksterne ladestandere	N/A	36
Afdelinger med ladestandere	Enkelte afdelinger har mere end én ladestander	6	12
Trafikuheld/skader i trafikken	Forseelserne dækker både over selvforskyldte og af modpart. Hærværk og hændelser såsom stenslag, reparation og glasudskifning, er frasorteret i denne opgørelse	Personbil: 32 Lastbil: 25 Van: 2	Personbil: 65 Lastbil: 5 Van: 5
Kørte km i alt	Distribution, både intern og ekstern	7.500.000 ¹	8.443.000
Implementering af flådestyrings-system i distribution, %	Andel af vores egne køretøjer, som har fået installeret flådestyringssystemet, WebFleet	37%	94%
Km/L	Distribution, både intern og ekstern. Tal afhænger i høj grad af vores kundesammensætning, by vs. land. Indrapporteres månedligt fra afdelingerne. For eksterne chauffører, er der anvendt estimat for dieselforbrug	6,10	4,46
Intern distribution Samlet antal biler	Inkluderer ejede og leasede biler og vans	95	122
Heraf el- og hybridbiler		1,00	6,00
Intern distribution L diesel/ leverede kg		0,0239	0,0161
Intern distribution kg CO2e/leveret kg	Baseret på dieselforbrug for intern distribution. Ekstern distribution er ikke medregnet, da vi ikke har dieselforbrug for disse	0,065	0,040
Firmabiler Samlet antal	Total antal firmabiler, som er tilknyttet salg, service og administration	138	149
Heraf el- og hybridbiler	Antal firmabiler (hybrid + el), som er tilknyttet salg, service og administration	5	25

1. Mindre aktivitet grundet Covid-19. I 2022 var vi tilbage til normal aktivitetsniveau.

Arbejdsmiljø

INDIKATORER	INDIKATOR DEFINITION	2021	2022
MTU parameter - Ledelse	Angiver gennemsnitlig MTU -score for vores ledere iff. deres evne til generelt at lede efter Elis' værdier og strategi	71,5%	75%
MTU parameter - Engagement	Angiver gennemsnitlig MTU -score for vores ledere iff. deres evne til at engagere sig og støtte den enkelte medarbejder	78%	71,5%
Ledere på Leder-DNA	Antal ledere der har gennemført vores obligatoriske kursus for nye ledere, LederDNA	140 (Grundet Covid-19, er 2020-21 lagt sammen)	34
Chevrons	Antal medarbejdere i Elis Danmark, som er blevet udnævnt til såkaldte Chevrons	14	14

Sikkerhed

INDIKATORER	INDIKATOR DEFINITION	2021	2022
Samlet antal ulykker med fravær	Ulykker med fravær rapporteret i vores interne system	31	47
Samlet antal ulykker uden fravær	Ulykker uden fravær rapporteret i vores interne system	119	198
Ulykkesfrekvens	Antal ulykker med fravær registreret pr. 1 mio arbejdstimer	14,13	18,77
Samlet antal sikkerheds-observationer	Observationer af forhold i virksomheden og driften, som potentielt kan kompromitere sikkerheden for vores medarbejdere eller andre mennesker. Registreres i vores ledelsessystem, STAR	377	897
Sygefravær	Samlet gennemsnit (timelønnede og funktionærer) i forhold til det totalt mulige antal arbejdstimer. Dvs. at alle på lønningslisterne indgår i tallet (inkl. vikarer samt korttid- og langtidssygdom)	4%	5%

Diversitet & inklusion

INDIKATORER	INDIKATOR DEFINITION	2021	2022
Kønsfordeling, øverste ledelse	Direktion	25 % kvinder 75 % mænd ¹	40% kvinder 60% mænd
Kønsfordeling, øvrig ledelse	Direktører, afdelingschefer samt alle øvrige chefer fx stabs-, produktions-, distributions- og servicechefer, ledere fx projektledere, teknisk leder, salgsleder, serviceleder o.lign. og teamleder	51 % kvinder 49 % mænd ¹	Kvinder 42% Mænd 58%
Kønsfordeling, generelt i Elis DK	Vikarer er ikke medregnet	57% kvinder 43% mænd	55% kvinder 45% mænd
Nationaliteter		48	54
Anciennitet, år	Gennemsnitlig ansættelsestid i hele organisationen – anciennitet videreføres ved internt stillingskifte. Tal inkluderer deltidsansatte	9	8
Fordeling på funktionærer og timelønnede	Data pr. udgangen af 2022	414 funktionærer 992 timelønnede	434 Funktionærer 54 funktionærlignende 1089 timelønnede
Praktikanter i fastansættelse	Andel af praktikanter, som fastansættes efter praktikforløb	47%	28%

¹. Anderledes kategorisering i 2021, som følgende: Øverste ledelse = Direktion, Afdelingschefer og Direktører. Ledere = stabs-, produktions-, distributions- og servicechefer, samt teamledere. Således kan 2021-2022 tallene ikke sammenlignes en til en.

Leverandører

INDIKATORER	INDIKATOR DEFINITION	2021	2022
Samlet antal leverandører for Elis Danmark	Data pr. udgangen af 2022	1.720	1.876
Andel af leverandører i DK, som har besvaret vores selvevalueringsskema	Selvevalueringsskema, som omhandler leverandørens sociale, miljømæssige og ledelsesforhold	Spørgeskema sendt til 30%: heraf har 65% svaret.	Spørgeskema sendt til 24%: heraf har 27% svaret.
Auditerede leverandører på koncernniveau	Leverandører, hvor koncernens indkøbsafdeling har vurderet, at der var behov for en tredjeparts-audit	19	24

Governance

INDIKATORER	INDIKATOR DEFINITION	2021	2022
Gennemførelse af kursus i GDPR	Angiver andel af medarbejdere, der har fuldført GDPR-kursus. Kursus udsendt til alle medarbejdere, der har en Elis e-mail, med undtagelse af montører	55%	81%
Hændelser indrapporteret til Datatilsynet		0	0
Gennemførelse af kursus i anti-korruption		75%	Kursus desværre ikke afholdt
Hændelser ift. anti-korruption		0	0
Indrapporterede sager gennem whistleblower-ordning	Sager indrapporteret gennem koncernens fælles whistleblowerordning	4	1

Audits

INDIKATORER	INDIKATOR DEFINITION	2021	2022
Antal eksterne audits ift. certificeringer	Inkluderer generelle eksterne audits, Verdensmålsaudt, og GDPR (ISAE3000)	N/A	19
Antal interne audits	Interne audits gennemført af vores eget auditorkorps	16	14

Elis Danmark A/S

Tobaksvejen 22

DK-2860 Søborg

dk.elis.com

CVR 27339506

 elis
Circular services at work